

DOBRODOŠLE / DOBRODOŠLI U ON LINE BIBLIOTEKU
INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD

WELCOME TO ON LINE LIBRARY THE
INCEST TRAUMA CENTER - BELGRADE

Kratko predstavljanje Incest Trauma Centra - Beograd:
18 godina iskustva u radu, primer rezultata u 2010/2011! (kliknite)

PREKINIMO ĆUTANJE!

KAMPANJA INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE

WWW.INCESTTRAUMACENTAR.ORG.RS

Publikacije Incest Trauma Centra - Beograd / Publications

Poster / Posters

3 DEVOJČICE! / 3 GIRLS!

3 DEVOJČICE OPET! / 3 GIRLS AGAIN!

JEDNA OD TRI DEVOJČICE PREŽIVI
SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE DO OSAMNAESTE GODINE

tel. (011) 3243 963

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

OD PONEDELJKA DO PETKA 18-21 ČAS

UPALIMO SVETLO! / TURN ON A LIGHT!

Deca su u pravu.

U mraku se zaista kriju strašne stvari

Neki ljudi vole decu na
pogrešan način.
No, koga se to tiče?
To se ionako dešava nekom drugom.
Tačnije, nekom trećem.
Svaka treća devojčica
i svaki sedmi dečak
preživi neki vid
seksualnog zlostavljanja.

Upalimo svetlo.

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
(011) 386 13 32
www.incesttraumacentar.org.yu

Razglednice / Postcards

3 DEVOJČICE! / 3 GIRLS!

Lifleti i brošure / Leaflets and Brochures

2011 CPZZ - ITC BROŠURA ZA ŽENE KOD LEKARA / FOR WOMEN AT GENERAL PRACTITIONER (kliknite)

AKO VERUJETE U SEBE, I DRUGI ĆE VAM VEROVATI. Neće se ostvariti nasilnikove pretnje „da Vam niko neće poverovati“.

IZABERITE JEDNU OSOBU OD POVERENJA IZ SVOJE OKOLINE DA POĐE S VAMA I BUDE UZ VAS STALNO I U POLICIJI I NA SUDU. Ako niste sigurni ko bi to bio, uvek možete pozvati profesionalnog pomagača s kojim ste u kontaktu, zaposlenog u državnoj ustanovi ili NVO.

KAD IZAĐETE IZ SITUACIJE NASILJA, znači da ćete vremenom povratiti stabilnost zdravlja i znatno smanjiti narušenost, jer ne zaboravite: kada nestane uzrok bolesti, a uzrok nastanka ili pogoršanja različitih oboljenja je nasilje, posledice se umanjuju ili nestaju.

UČINITE SVE ŠTO JE U VAŠOJ MOĆI I KORISTITE SVE ŠTO VAM ZAKONOM PRIPADA – VI I VAŠ LEKAR BUDITE SAVEZNICI U TOME, U OVOM POSTUPKU NA PUTU PREKIDANJA NASILJA.

Министарство рада и
социјалне политике

Projekat finansijski podržava Vlada Kraljevine Norveške

CENTAR ZA PROMOCIJU
ZDRAVLJA ŽENA

Mačvanska 8
11000 Beograd
Tel: +381 244 09 64
e-mail: centarpzz@gmail.com
www.centarzdravljezena.org.rs

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
žrtvama incesta i žrtvama rata
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax: +381 11 566 11 12
e-mail: incest@tcomet.rs
web: www.incesttraumacentar.org.rs

**IZLOŽENI STE NASILJU U
PARTNERSKOM ODNOSU
I TRAŽITE ZAŠTITU OD LEKARA,
SOCIJALNOG RADNIKA, POLICAJCA,
TUŽIOCA I SUDIJE?**

INFORMIŠITE SE OVDE!

KVIZ - ZAGONETALICE / QUIZ - RIDDLE

**MOJE TELO PRIPADA MENI
NIJE TVOJE
OD GLAVE DO PETE
JA KAO VAŽNO DETE
VAMA VELIKIMA
DAJEM NA ZNANJE
IMAM PRAVO NA
POŠTOVANJE !!!!!**

**OD VRTIČA DO FAKULTETA,
IZ UDŽBENIKA I RAZNIH PREDMETA,
UČIMO DA SE ODUPREMO NASILJU
NAD DECOM I ŽENAMA !**

Projekat finansijski podržava Vlada Kraljevine Norveške

**INCEST TRAUMA CENTAR
BEOGRAD**

Zagonetalice

Ove dve slike se razlikuju u 5 detalja.
Pronađi ih!

STOP SEKSUALNOM NASILJU NAD DECOM !

STOP SEKSUALNOM NASILJU NAD DECOM !!!

1. str. Devojke na donjoj slici nose transparent sa tri znaka usklitka, prva devojka s leva ima belu kapu, druga potpuno beli pojase, četvrta nosi sivu knjigu, a petoj je jedna čizma bela, 2-3 str: 1C; 2B i 2D; 3A; 5D; 6D (A Deda Mraz?!)!

Zaokruži tačne odgovore !

1. KAKO SE ZOVE KADA NEKO NEPRISTOJNO DODIRUJE DETE PO PRIVATNIM DELOVIMA TELA?

A) Ružna igra
B) Nepristojno ponašanje
C) Seksualno nasilje

Samo jedan odgovor je tačan, zaokruži ga!

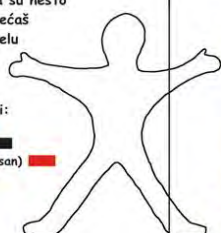
2. DECU NAJČEŠĆE POVREDI:

A) Nepoznata osoba
B) Poznata osoba
C) Vanzemaljca
D) Član porodice

Dva su tačna odgovora, zaokruži ih!

Osećanja su nešto što ti osećaš u svom telu

Oboj ona mesta gde ih osećaš, kad si: tužna/tužan, uplašena/uplašen, ljuta (besna)/ljut (besan), vesela/veseo

3. KAD TE NEKO POVREDI, NAJVAŽNIJE JE:

A) Da to odmah ispričaš odrasloj osobi kojoj puno veruješ i koja ti nikada nije učinila ništa ružno
B) Da dugo razmišljaš
C) Da preduzmeš bilo kakvu akciju

Samo jedan odgovor je tačan, zaokruži ga!

4. KAD NEKO POVREDI TVOJE TELO I DUŠU OD KOGA PRVO TREBA DA POTRAŽIŠ POMOĆ?

A) Od lekara
B) Od učiteljice ili nastavnice
C) Od policajca
D) Od vaspitačice
E) Od psihologa

Samo jedan odgovor je tačan, zaokruži ga!

5. AKO TI ODRASLA OSOBA KOJOJ SE POVERIŠ NE POMOGNE, UVEK POSTOJI BAR JOŠ JEDNA ODRASLA OSOBA KOJA ĆE TI VEROVATI I POMOĆI, ZATO ISTRAJ!

DA **NE**

Koji je tačan odgovor? Zaokruži ga!

6. KO UVEK VERUJE DECI?

A) Poslastičar
B) Socijalna radnica
C) Cvečarka
D) Incest Trauma Centar - Beograd

Samo jedan odgovor je tačan, zaokruži ga!

Tačni odgovori su skriveni u nastavku - pronadi ih !

PEDOFILIJA NA INTERNETU / INTERNET PEDOPHILIA

Ako i Vi mislite da "toga kod nas nema", moraćemo da Vas razočaramo. To što ste iz medija saznali za možda samo jedno hapšenje, ne znači da tog krivičnog dela nema, već samo da najčešće nema spremnosti da se to krivično delo goni po službenoj dužnosti.

Pedofilija na internetu ulazi u kategoriju organizovanog kriminala. Sama definicija, organizovani kriminal, podrazumeva da se ne završava na "pojedinačnim slučajevima". I, mada kod nas još nema validnih podataka i analiza, na osnovu četrnaestogodišnjeg iskustva sa slučajevima seksualnog zlostavljanja dece, znamo da ovakve pojave ni na koji način ne odstupaju od svetske statistike. I u svetu i kod nas, svaka treća devojčica i svaki sedmi dečak preživi neki vid seksualnog zlostavljanja. Stoga je za očekivati da će se i problem pedofilije na internetu «ponašati» na isti način kod nas kao i u razvijenim zemljama i da ćemo nailaziti na lance pedofilije - **aktivno i faktičko posedovanje fotografija dece koje zlostupotrebljavaju izvršioc ovog krivičnog dela, naši građani svih profila i slojeva.**

Potrebna je visoka tehnička opremljenost i medju-agencijska saradnja u suzbijanju ovog dela. Pored odgovora koji daje Krivični zakon RS svojim članom za pedofiliju na internetu, jednako su odgovorni **Vlada RS (izrada dugoročne strategije), medjuvladine organizacije (Unicef, Interpol, Europol...), različite agencije koje sprovode vladavinu prava, ali i privatni sektor: internet provajderi odgovorni za web stranice koje su odobrili, agencije koje se bave advertajzingom, kompanije koje izdaju kreditne kartice i imaju uvid u koje svrhe su transakcije izvršene, zatim softver kompanije preko kojih se vrši download porno grafije sa fotografijama dece, turističke agencije koje mogu biti učesnici seks turizma...**

Protiv organizovanog kriminala, potrebna je organizovana akcija. Odmah.

INCEST NIJE TABU! / INCEST IS NO TABOO! (kliknite)

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
žrtvama incesta i žrtvama rata

Adresa: Leonarda da Vinčija 17

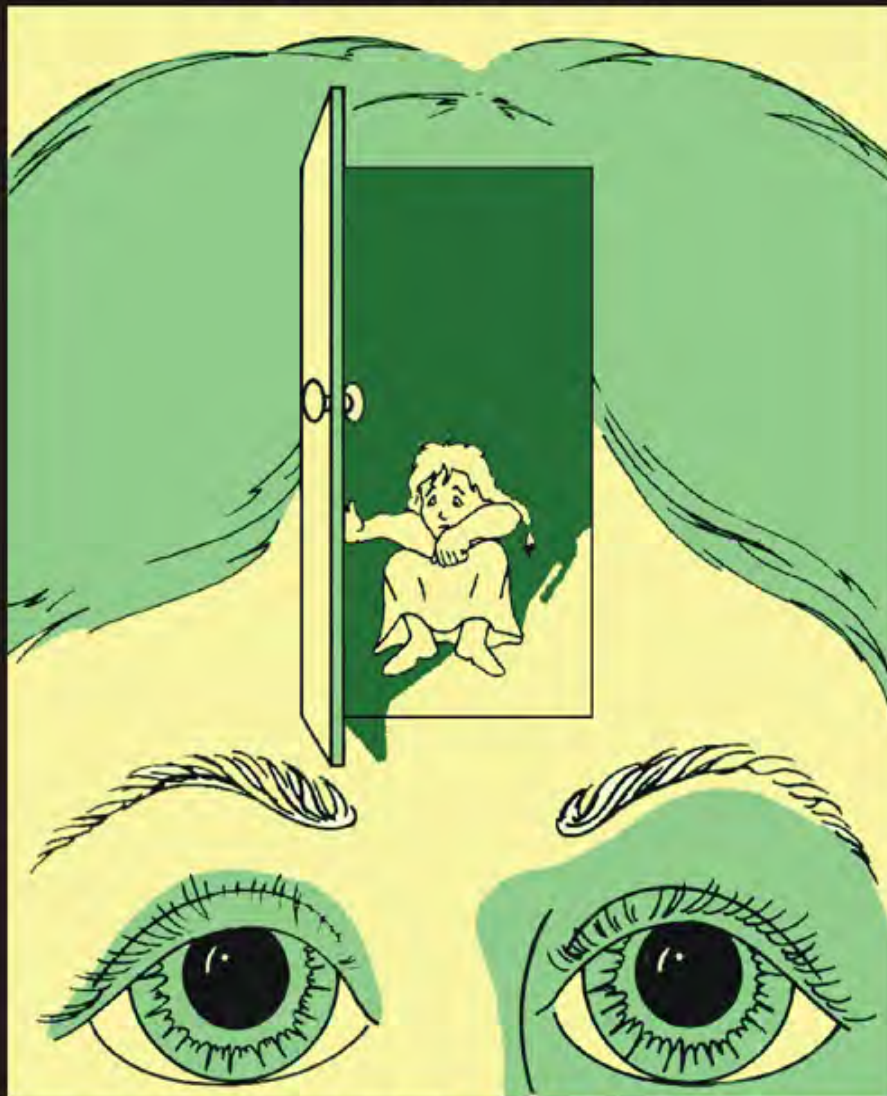
11060 Beograd, Yugoslavia

Tel./fax (011) 32 43 963

e-mail: itcentar@eunet.yu

INCEST NIJE TABU!

DECA IMAJU PRAVO NA ŽIVOT BEZ NASILJA!

GOVORITI O INCESTU JE TABU

UPUTSTVO DEVOJČICAMA ZA SAMOODBRANU / SELF-DEFENCE MANUAL FOR GIRLS

Incest Trauma Centar - Beograd
Adresa: Nušićeva 8
11 000 Beograd
Tel./fax: (011) 3243 963
Tel: (011) 3236 519
E-mail: itcentar@EUnet.yu
Kontakt osoba: Ljiljana Bogavac

MUP Republike Srbije
GSUP - Odsjek za seksualne delikte
Adresa: 29. novembra 107
11 000 Beograd
Tel./fax: (011) 762 052
Kontakt osoba: Milena Živanović

**OČEKUJEMO TVOJ POZIV !
ODLUČI ŠTA ŽELIŠ I KOLIKO ŽELIŠ DA KAŽEŠ I
BUDI SIGURNA / SIGURAN DA ĆEMO DATI SVE OD
SEBE DA ODGOVORIMO NA TVOJE POVERENJE !**

Izvor materijala za ovu publikaciju:
<http://karthitter.de>

Izdaje Incest Trauma Centar - Beograd
U izdavačkom posredstvu: Kraljevic Holandica, u Beogradu

© 2003 Incest Trauma Centar - Beograd, Nušićeva 8, 11 000 Beograd, Srbija

Pravna Odluka: Beograd, 044-110-79-11, Beograd, 044-110-79-11

Komunikacioni centar: Beograd

Beograd, 11000

Za svaku izdatu knjigu, autoru se isplaćuje 10% od ukupne cene knjige.

❶ Nije u redu ako neki mladić ili čovek dobacuje nekoj devojci na ulici ili ako zviždi za njom, dosadaje joj rečima, pogledima ili dodirima.

❷ Prema takvim mladima i ljudima smeš biti neučtiva i za takvo "Ne" se ne moraš opravdavati.

❸ Ne nerviraj se ako na takvo zadirivanje reaguješ hladno, odsečno i duhovito. Ne uzbuđuj se zbog toga. Sasvim je nevažno šta kažeš ili šta učiniš. Bitno je da znaš da se smeš odbraniti! Ponekad nije jednostavno znati šta se hoće. Lakše je znati šta se neće. A to je često sasvim dovoljno!

❹ Neki stariji dečaci, odrasli muškarci i žene pokušavaju namerno da promene tvoja osećanja. Poneki drparaš to rađe spremno kao da su te slučajno dotakli. Drugi ti pokazuju neprijatne slike ili porno-filmove tvrdeći da je to normalno.

Mreža poverenja protiv nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti čine 14 vladinih i nevladinih organizacija koje u svom svakodnevnom radu sreću decu, mlade i žene koji su imali iskustvo zanemarivanja i zlostavljanja. Takođe, neke od organizacija u našoj Mreži poverenja posebno vode računa o deci i mladima koji su izbegli ili interno raseljeni, koji pripadaju romskoj nacionalnoj zajednici ili imaju neki vid invaliditeta, a koji često imaju naročite teškoće da stignu do adekvatne pomoći.

Ti lično možeš da učiniš sledeće !

Ukoliko sumnjaš ili znaš da je tvoja drugarica ili drug izložen nasilju, da je / ga član porodice (ili neka osoba van porodice) vređa, ponižava, tuče ili dodiruje na seksualan način, važno je da probaš da drugarici / drugu pomogneš. Možeš svoje strepnje ispričati nekome iz svoje porodice kome veruješ i pokazati mu ovu knjižicu sa brojevima telefona i preporučiti da nam se javi. Naravno, najlakše je da nam se ti javiš i sama / sam ispričaš. Ukoliko se upravo tebi dešava nešto što te povređuje i o čemu već dugo čutiš, javi se ili dođi kod nas i pokušaćemo zajedno da rešimo problem.

Ako negde zatauriš ovu knjižicu, naš broj telefona možeš pronaći u gotovo svim dnevnim novinama!

Mreža poverenja protiv nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti

UPUTSTVA DEVOJČICAMA ZA SAMOODBRANU

INCEST TRAUMA CENTAR - BEGRAD
Kontakt za pomoć: 044-110-79-11, Beograd, 044-110-79-11

U izdavačkom posredstvu: Kraljevic Holandica, u Beogradu

3

☺ Možda si rekla svojim roditeljima da si kod prijateljice, a sastala si se sa nekim drugim. Ali ni tada nije tvoja krivica ukoliko te neko seksualno uznemirava!

☺ Možeš da nosiš ono što želiš. Nešto što ti se čini lepim ili jednostavno da navučеш odeću u kojoj se osećaš super. No to ne daje nikom drugom pravo da te maltretira.

☺ Niko nema pravo da te plaši prostim rečima (na primer pretnjama i učenama), udaranjem ili nekim sličnim načinom.

☺ Ako neko povredi tvoja osećanja ili ti poveri neku tajnu, koja te tišti i opterećuje, ti smeš o tome ispričati drugima. Jer to nije nikakav trač ni izdaja.

4

☺ Ako neko prede granicu, ti mu smeš reći "ne". Smeš da uradiš sve kako bi se zaštitila: da budeš neučtiva, da se služiš izgovorima, da vičeš, pljučeš, pobegneš...

☺ Ako se nađeš u nekoj situaciji koja ti izgleda smešna, ti je ipak posmatraj ozbiljno. Razmisli kako da postupiš. Ako odmah reaguješ imaćeš bolje izgleda da se izvučeš iz takve situacije nego ako čekaš da vidiš šta će se desiti.

☺ Nežnost je nešto veoma lepo. Možeš sama odlučiti s kim i kada ćeš biti nežna. Takođe ako veoma voliš nekog mladića i ako uživaš da se s njim maziš, uradi samo ono što ti je ugodno.

☺ Nije u redu ako te neki mladić pokušava na nešto nagovoriti ili ako te prisiljava da učiniš više nego što ti želiš.

5

☺ Ako ti neko nešto pokloni, ti smeš dar mirno primiti. Ali ti isto tako smeš odbiti poklone i pozive. Za poklone, kao i za takozvane dokaze prijateljstva nisi dužna činiti nikakve protivusluge. Nije u redu ako ti neko nešto pokloni da bi od tebe očekivao neku drugu uslugu. To je učenjivanje i nije u redu.

☺ Ponekad te neko pozove telefonom, stenje ili priča svinjarije, i pokušava da te uvuče u takav razgovor. Treba da se odbraniš od takvih nasrtaja, da jednostavno zaklopiš slušalicu ili da zviždiš u nju.

☺ U opasnim situacijama sve zavisi od tvoje odlučnosti. Smeš pobeći, naći izgovor, vikati i uvek ponavljati "neću to". Možeš jednostavno 5, 6 ili 10 puta reći to isto, bez objašnjavanja zašto nešto nećeš. Važno je da izdržiš i na primer ne zoveš samo jednom, nego da stalno vičeš.

6

☺ Često je teško da se sama odbraniš. Razmisli, ko ti može pomoći! Imaš li neku prijateljicu koja ti je odana? Je li to možda neka nastavnica ili psihološkinja koja saradjuje u otvorenom školskom klubu... koja ti je simpatična? Prikupi hrabrost i ispričaj joj o tome. Ako ti odmah ne poveruje ili ako nemaš poverenja da sa nekim razgovaraš o tome, nemoj se predavati. Imaš na umu da ti nisi nimalo kriva!

☺ Možeš se uvek obratiti Incest Trauma Centru - Beograd. Tvoje prijateljice, nastavnici, socijalni radnici... mogu da ti daju adresu i da te upute na ustanove iz Mreže poverenja koje se bave borbom protiv seksualne zloupotrebe devojčica i dečaka.

I POMAGAČ MOŽE BITI NASILAN! / HELPER MIGHT BE AN ABUSER, TOO!

Kampanja Incest Trauma Centra - Beograd "Ja kažu/kogej niko ne poznaje", 2006. godine

PRAVILNA INFORMACIJA I PODRŠKA VAS OČEKUJU KAD POZOVETE KRIZNU LINIJU INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD 011 446 13 32. OČEKUJTE POVERLJIVOST, PRAVILNU INFORMACIJU I PODRŠKU. INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD JE ŽENSKA NEVLADINA SPECIJALIZOVANA SLUŽBA ZA PROBLEM ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA DECE, SA 12 GODINA	ISKUSTVA U RADU NA SEKSUALNOJ TRAUMI PREŽIVLJENOJ U DETINJSTVU, ODGOVARAJUĆI U PROSEKU NA 9 SLUČAJEVA NEDELJNO. OD 2001. GODINE KOORDINIŠEMO MREŽU POVERENJA KOJA PREDSTAVLJA INTERVENTNI SISTEM PRAKTIČARKI I PRAKTIČARA IZ 15 VLADINI I NEVLADINI ORGANIZACIJA KOJE RADE U KONTEKSTU NASILJA NAD ŽENAMA I DECOM (zdravstvene ustanove, policija, ustanove socijalne zaštite,	nevladine organizacije koje brinu o pitanjima marginalizovanih grupa žena i dece...). POZOVITE INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD I KORISTITE USLUGE MREŽE POVERENJA. TU SMO 24 ČASA DNEVNO! EMOCIONALNO, FIZIČKO I SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE DECE JE KRIVIČNO DELO! SVAKO LICE, BILO PRIVATNO ILI SLUŽBENO LICE, IMA ZAKONSKE OBAVEZE DA PRIJAVI SUMNJU ILI SAZNAJTE DA JE	KRIVIČNO DELO IZVRŠENO. ZLOSTAVLJANJE DECE JE DEFINISANO ČL. 194 KRIVIČNOG ZAKONIKA RS (NASILJE U PORODICI) ČL. 178-185 KRIVIČNOG ZAKONIKA RS (SEKSUALNI DELIKTI). NAŠI PODACI POKAZUJU DA SU DECA GOTOVO UVEK ZLOSTAVLJANA OD STRANE POZNATIH ODRASLIH OSOBA. NAJČEŠĆE SE ZLOSTAVLJANJE DETETA DOGAĐA U PORODICI, DECU	ZLOSTAVLJAJU I NEPOZNATE OSOBE, ALI U NEUPOREDIVO MANJEM PROCENTU. ZNATE LI PROCEDURU PRIJAVLJIVANJA ILI JOŠ UVEK OKLEVATE DA TO UČINITE? RAZGOVARAJTE S NAMA! PITATE SE KAKO DA PREGOVARATE SA ODRASLOM OSOBOM OD PODRŠKE ZA DETE KAKO BI PRIJAVILA OVO KRIVIČNO DELO... ILI KAKO DA OBJASNITE DETETU ILI ADOLESCENTU ZBOG ČEGA JE VAŽNO PRIJAVLJIVANJE I ŠTA IH ČEKA KAD SE PROCEDURA	POKRENE? POZOVITE NAS! UKOLIKO STE ODLUČILI DA PRIJAVITE, POTREBNO JE DA TO UČINITE U PISMENOJ FORMI I DOPIS UPUTITE ISTOVREMENO NA TRI INSTITUCIJE: CENTRU ZA SOCIJALNI RAD NA OPŠTINI NA KOJOJ DETE ŽIVI, POLICIJI I TUŽILAŠTVU. SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE DETETA PRIJAVITE ODSEKU ZA SEKSUALNE DELIKTE GSUP-A (ul. 29. novembra 107 u Beogradu).	A EMOCIONALNO I FIZIČKO ZLOSTAVLJANJE DETETA STANICI POLICIJE NA OPŠTINI NA KOJOJ DETE ŽIVI. NAPIŠITE TAČNO ONOLIKO KOLIKO VI ZNATE I ŠTO JE KOD VAS PROBUDILO SUMNJU ILI, AKO VEĆ IMATE SAZNAJTE / OBELODANJENO ISKUSTVO OD STRANE DETETA ILI NEKE DRUGE OSOBE OD PODRŠKE DETETU, NAPIŠITE -I TO JE DOVOLJNO DA SE PROCEDURA POKRENE!
---	--	--	---	---	---	---

ZA POMAGAČICE I POMAGAČE
KAO SUMNJAČE ILI ZNATE DA JE DECE ZLOSTAVLJANO, PRIJAVITE!INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
POZOVITE KRIZNU LINIJU
INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
011 446 13 32 (24 ČASA DNEVNO)

Kampanja Incest Trauma Centra - Beograd "Ja kažu/kogej niko ne poznaje", 2006. godine

PRIJAVLJIVANJE JE MOGUĆE UČINITI: - KAO USTANOVA U DOGOVORU SA KOLEGINICAMA I KOLEGAMA I RUKOVODIOCEM VAŠE USTANOVE - KAO SLUŽBENO LICE (IAKO MOŽDA U TOM TRENUTKU IZOSTAJE PODRŠKA VAŠEG TIMA ILI USTANOVE) - KAO GRAĐANKA/ GRAĐANIN POTPISAN(A) IMENOM I PREZIMENOM - ANONIMNO *NAŠE JE ISKUSTVO - DA ČE TRETMAN DETETA I CELOKUPNE PRIJAVLJENE	SITUACIJE BETI OD STRANE INSTITUCIJA NAJBOLJI KADA PRIJAVA STIGNE OD STRANE VAŠE USTANOVE, A NAJČEŠĆE NEZADOVOLJAVAJUĆI PO ANONIMNOJ PRIJAVI (ILI: REDOSLED NAVEDENIH MOGUĆNOSTI NIJE SLUČAJAN !). BEZ OBZIRA ZA KOJI NAČIN PRIJAVLJIVANJA SE ODLUČITE, NE ČEKAJTE KRIZNU SITUACIJU, REAGUJTE VEĆ KOD SUMNJE DA JE DETE IZLOŽENO NASILJU! BRINETE SE ZA LIČNU BEZBEDNOST	AKO PRIJAVITE SLUČAJ ZLOSTAVLJANOG DETETA ? IZ NAŠE KOMOTNE POZICIJE POMAGAČICA /POMAGAČA, RADI LI SE O NAŠOJ BEZBEDNOSTI NA PRVOM MESTU? ILI JE PRIORITET BEZBEDNOST ZLOSTAVLJANOG DETETA? MOŽETE LI MIRNO DA SPAVATE ? ZNAMO DA JE ČESTO VAŠA PROCENA TIMSKE PODRŠKE	SIGURNO PRAVA I DA KAD KAŽETE DA "U Vašoj ustanovi nikako ne biste naišli na podršku..." ILI DA PUNO KOLEGINICA I KOLEGA KAŽE "... da tog zlostavljajanja dece i nema toliko, da "naše" porodice nisu takve..." DOBRO POZNAJETE SITUACIJU... I KAD SE ODLUČITE DA REAGUJETE U KONTEKSTU NASILJA, NIJE LAKO. NEĆETE BITI OMILJENI, NEKO ĆE SE ZAPITATI "ZAŠTO BAŠ ONA /ON ? ŠTA IMA OD TOGA?..."	ZLOSTAVLJANJE DECE JE PROBLEM JEDNAK SVUDA NA PLANETI, VAŽNO JE ŠTO BRŽE NAUČITI PRAVILNO POSTUPANJE. 10.61 % SLUČAJEVA PRIJAVLJENIH INCEST TRAUMA CENTRU - BEOGRAD U 2004. I 2005. GODINI TIČE SE EMOCIONALNOG, FIZIČKOG I SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE OD STRANE POMAGAČICA I POMAGAČA ZAPOSLENIH UPRAVO U USTANOVAMA GDE SU DECA I	A DOLESCENTI POVERENI NA BRIGU I STARANJE UFI DA, ZLOSTAVLJANJE DECE, NAROČITO U PORODICI, JE TABU TEMA, ZLOSTAVLJANJE DECE OD STRANE POMAGAČA JE "PODTABU" TEMA! ZNAMO DA NE ŽELITE DA STE IZJEDNAČENI SA IZVRŠIOCEM KRIVIČNOG DELA. IAKO SE PRIJAVLJIVANJE ZLOUPOTREBE SLUŽBENOG POLOŽAJA POJAVLJUJE KAO TEŽAK ZADATAK.	NAJČEŠĆE SE ČUJE "DA TREBA MISLITI NA UGLED USTANOVE" ILI SE KOLEKTIV "PODELI" U ODNOSU NA ČINJENICU DA JE KOLEGA ILI KOLEGINICA ZLOSTAVLJAČ NIJE RETKO DA SE PROBLEM "REŠI" DELIMIČNO, PUTEM INTERNOG DISCIPLINSKOG POSTUPKA, DAVANJA OTKAZA, ALI NE I KRIVIČNIM POSTUPKOM. BEZ KRIVIČNE PRIJAVE I KRIVIČNOG GONJENJA, ZLOSTAVLJAČ	FRESTANKOM RADNOG ODNOSA NA JEDNOM MESTU, LAKO MOŽE ZAPOČETI RADNI ODNOS NA DRUGOM, TAKOĐE U DIREKTNOM KONTAKTU SA DECOM. SMEMO LI SE ZALAGATI ZA OVAJ VID "KOLEGIJALNOSTI", ZAPARAVO ZAVERU NAS PROFESIONALACA A NA ŠTETU DETETA? ZNAMO DA NE ŽELITE DA BUDETE DEO OVOG FENOMENA.
---	--	--	---	---	--	---	--

TVOJ DRUGAR JE ZLOSTAVLJAN? / YOUR FRIEND HAS BEEN ABUSED?

POSTOJE IZVESNE OSNOVNE STVARI KOJE JE NEOPHODNO DA POSEDUJE
VAŠA POMAGAČICA/POMAGAČ

- Veruje da ste bili zlostavljeni
- Nikada ne minimizira Vaše iskustvo ili bol koji Vam je nanet
- Ima informacije (ili je spremna/an da ih pribavi) o procesu oporavka za odrasle osobe koje su preživele seksualno zlostavljanje (u detinjstvu)
- Ima spremnost da čuje i veruje najtežim iskustvima o kojima ste govorili
- Usredsređuje se na Vas, a ne na počinioca
- Ne insistira na pominjanju / suočavanju sa počiniocem / oproštaju
- Ne želi da se druži s Vama van savetovanja / terapije
- Ne priča o svojim ličnim problemima
- Ne želi da ima seksualni odnos s Vama
- U potpunosti poštuje Vaša osećanja (žaljenje, ljutnju, bes, tugu, očajanje, radost...)
- Ne primorava Vas ni na šta što ne želite
- Ohrabruje Vas da gradite sistem podrške van savetovanja / terapije
- Ohrabruje Vaš kontakt sa drugim osobama koje su preživele seksualno zlostavljanje (u detinjstvu)
- Uči Vas kako da brinete o sebi
- Ima spremnost da razgovara o problemima koji se javljaju u samom pomagačkom odnosu, na relaciji pomagač(ica) - klijent(kinja)

OVO SU SAMO NEKI OD KVALITETA KOJE STRUČNJAK(INJA) MORA DA POSEDUJE U RADU SA OSOBAMA KOJE SU PREŽIVELE SEKSUALNO NASILJE (U DETINJSTVU) I NE PRISTAJTE NI NA ŠTA MANJE, JER ZASLUŽUJETE JEDNAKO RAZUMEVANJE ZA VAŠA ŽIVOTNA PITANJA KAO I SVAKA DRUGA OSOBA.

Liflet realizovan uz finansijsku podršku Kanadske Vlade i Ministarstva zdravlja Republike Srbije

DA LI JE NEKO OD MOJIH DRUGARICA I DRUGOVA PREŽIVEO
SEKSUALNO NASILJE, A JA NISAM PREPOZNALA/O?

«Da, preživela/a sam seksualno nasilje i imam pravo da biram pomagačicu/pomagača, jer zaslužujem jednako razumevanje kao i svaka druga osoba» (Iz kampanje INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD «JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNATJE» 2006. godine)

DRAGE ŽENE
MI SMO

Incest Trauma Centar - Beograd, ženska nevladina specijalizovana služba, postojimo od 1994. godine i najstarija smo organizacija u SGB koja pruža psihološku podršku osobama sa iskustvom incesta seksualno zlostavljanoj deci i odraslim osobama koje su preživele seksualno nasilje u detinjstvu.

Tičko je, ali pokušajmo da se otvoreno priamo i razgovoramo o seksualnom nasilju

Koliko dugo se sećamo i na koji način pričamo o gruboj šali koja nam je upućena, ponižavajućem komentaru, telefonskom pozivu u kojem nam neko upućuje predloge ili komplimente seksualne sadržine? Ako se usudimo da same šetamo noću, nikada nismo mirne, okrećemo se za sobom i ne znamo da li bismo, u paradišućem strahu, uspele da vristimo ili pobegnemo ispred nepoznatog posmatrača, ili onog ko pokazuje noće pokrivene delove tela.

VAŽNO JE ZNATI DA

Nikada nismo krive i ne postoji ponašanje kojim mi izazivamo NEŽELJENE DOGORE, POKUŠAJTE SILOVANJA, SILOVANJE OD NEPOZNATOG ILI OD STRANE PARTNERA ILI SUPRUGA! KRIVICA I SRAMOTA UVEK JE I SAMO NASILNIKOV!

MOŽEMO BITI UPLAŠENE, MOŽEMO IZGUBITI POVERENJE, MOŽEMO PLAKATI, DRHTATI, MOŽEMO SE POVUĆI U SEBE!

MOŽEMO BITI BESNE I LJUTE, DA! ZATO, PREPOZNAJMO SVOJA OSEĆANJA I POKUŠAJMO DA PRIČAMO O OSEĆANJIMA!

INCEST - "daleko bilo", kažu... ALI ISTINA JE DA NIJE DALEKO, I DA NAM SE DOGAĐA! Metoda zlostavljača su uvek manipulativni, on zloupotrebljava dečiju ljubav i poverenje, zloupotrebljava svoju moć nad detetom! Zlostavljač posmatra ili prisli dete, sluša se pred detetom, pravi pornografske snimke, dodiruje dete na način na koji dete ne želi, pokušava da obavi seksualni odnos, siluje.

MISLIMO O OSEĆANJIMA DETETA, O BOLI, O USAMJENOSTI, O STRAHU, O LJUTNJI, NEMOĆI, O OSEĆANJU KRIVICE.

SLUŠAJMO OSEĆANJA DETETA, PRIČAJMO O NJIMA! Setimo se sopstvenog detinjstva, šta smo želele, koga smo najviše volele, šta nam je bilo potrebno?

Istina je i da je rasprostranjena dečija prostitucija i da postoje pornografske fotografije i video snimci dece! KO ŽELI TO DA ČUJE I KOGA SE TO TIČE, ko će verovati? Koga će reagovati policija ili sudstvo?

STRAH, ZABRINUTOST, STID? Zar nisu te ponevo naša osećanja?

ŽELIMO DA ZNAŠ DA NISI SAMAJ

Mi u Incest Trauma Centru

UVEK VERUJEMO U REČI ŽENE!

UVEK VERUJEMO U REČI DEVOJČICE U TEBI

UVEK VERUJEMO U REČI DETETA KOJE VOLIŠ!

AKO DUGO ČUVAŠ BOLNU TAJNU ILI SUMNJAŠ DA JE JOŠ NEKO IMA, nije laka govoriti

NE ODUSTAJ!

POKUŠAJ DA NEŠTO URADIŠ VAŽNO JE!

MOŽEŠ POZVATI NAS! 0110446 13 32 RADIMO 24 ČASA DNEVNO! e-mail: itcentar@eunet.yu

website: www.incesttraumacentar.org.yu

KAD ODLUČITE DA RAZGOVARATE O SVOM ISKUSTVU SEKSUALNOG NASILJA
SA PROFESIONALKAMA/CIMA KOJE/I PRUŽAJU USLUGE
SAVETOVANJA/TERAPIJE U MA KOJOJ SLUŽBI

VI BIRATE SVOJU POMAGAČICU / POMAGAČA

Lista pitanja koja su važna da kao klijent(kinja) postavite pri prvom susretu sa terapeutkinjom/terapeutom kao i sve vreme tokom terapije
(*Preuzeto iz knjige «Hrabro ka oporavku» autorki Ellen Bass i Laura Davis, prevedene u izdanju Incest Trauma Centra - Beograd povodom desetogodišnjice rada, 2004.)

- Da li ste ikada radili sa osobama koje su preživele nasilje? Kaju vrstu obučnosti imate u ovoj oblasti?
- Kako radite sa preživelim? Kaje tehnike koristite?
- Ukoliko da sada niste radili sa preživelim, na koji način biste se pripremili za rad na ovom pitanju?
- Da li biste podržali moje učestvovanje u grupi samopomoći/grupi podrške (npr. u okviru ženske nevladine organizacije specijalizovane za problem nasilja)?
- Da li mislite da su seksualni odnosi sa odraslima uvek štetni za decu?
- Da li mislite da deca ikada voljno učestvuju u seksu sa odraslima?
- Da li mislite da žene ikada fantaziraju ili preuseličavaju zlostavljanje?
- Da li mislite da je pominjanje u porodici cilj kome treba težiti? Zašto (ili zašto ne)?
- Šta mislite, kaju ulogu ima oproštaj u procesu oporavka?
- Da li smatrate da je suočavanje klijentkinje/klijenta sa počiniocem/počiniateljkom cilj? Zašto/Zašto ne?
- Ako bih zaplakala, kako biste reagovali?
- (Za devojke i žene lezbejske orijentacije) Da li ste već radili sa lezbejkama? Da li lezbejstva vidite kao jedno od terapijskih pitanja? Da li mislite da je seksualna orijentacija povezana sa predistorijom seksualnog nasilja?
- Da li mislite da je u redu da se terapeuti i klijentkinje dnuže i postanu prijatelji tokom terapije ili pošto se ona završi?
- Da li postoje ikakve okolnosti u kojima bi seks bio prikladan?
- Koliko naplaćujete? (Ukoliko cena sesije prevazilazi Vaše mogućnosti, pitajte da li postoji klizna skala ili mogućnost manjeg dogovora)
- Imate li broj na koji u svakom trenutku mogu ostaviti poruku za Vas kako bismo hitno stupile/i u kontakt? Da zakažem hitnu terapijsku sesiju?

Postavite ona pitanja koja su za Vas od najveće važnosti. Dodajte i druga da biste odredili da li je Vaš budući terapeut/terapeutkinja osetljiv(a) na posebna pitanja koja su za Vas važna. Možda ćete, na primer, želeći nekoga kome su bliski problemi vezani za alkoholizam ili poremećaje u ishrani.

UKOLIKO NISTE ZADOVOLJNI ODGOVORIMA KOJE STE DOBILI POSLUŠAJTE GLASIĆ U SEBI I VERUJTE MU, POTRAŽITE DRUGU OSOBU OD POVERENJA KOJA ĆE BITI VAŠA POMAGAČICA / POMAGAČ. BUDITE SUGURNI DA JE POMOĆ DOSTUPNA!

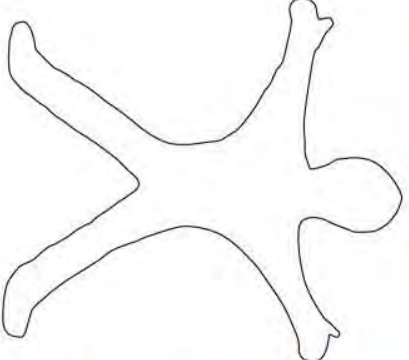
SLUŠAJ GLASIĆ U SEBI! / LISTEN TO YOUR INNER VOICE!

**Osećanja su nešto
što ti osećaš
u svom telu**

**Oboj ona mesta
gde ih osećaš,
kada si:**

tužna/tužan -
uplašena/uplašen -
ljuta (besna)/ljut(besan) -
vesela/veselo -

Incest Trauma Centar
Telefon: 011 446 13 32
(otvoren 24 časa dnevno)
Adresa: Mačvanska 8, Beograd

Reč »zlostavljanje« znači da ti neko namerno radi nešto čime povređuje tvoju dušu ili tvoje telo.
Kad ti se neka igra ne sviđa, imaš pravo da to pokažeš, da kažeš »NE!« i da tako više nećeš.

Kampanja Incest Trauma Centra – Beograd
»Ja koju/kogjeg niko ne poznaje«, 2006. godine

Liflet realizovan uz finansijsku podršku Kanadske Vlade i Ambasade Švedske u Beogradu

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
žrtvama incesta i žrtvama rata
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Srbija i Crna Gora
Tel./fax (011) 446 1332
e-mail: itccentar@eunet.yu
website: www.incesttraumacentar.org.yu

**ODRASLA OSOBA (POZNATA ILI NEPOZNATA),
MOŽE DA BUDE NASILNA PREMA DEČAKU ILI
DEVOJČICI!**

Kako?

Ako Te stalno ućutkuje
Ako Te naziva ružnim imenima, psuje Te
Ako Ti govori da ništa ne znaš, ponižava Te
Ako Ti preti, tuče Te
Ako Te dodiruje po telu i Tebi je tada neprijatno
(seksualno dodirivanje)

Takva osoba vrši nasilje prema tebi!

**DEVOJČICE I DEČACI NIKADA NISU KRIVI ZA
NASILJE KOJE VRŠE ODRASLI!**

I ZATO...

Slobodno slušaj glasić u sebi
koji ti kaže da nešto nije u redu kada si
tužan/tužna ili uplašen/uplašena ili ljut/ljuta ...

Ako prepoznaš nasilje prema sebi ili bilo kojoj
devojčici ili dečaku, **pokušaj da nešto uradiš!**
VAŽNO JE!

Razmisli kojoj odrasloj osobi u svojoj okolini
veruješ i ispričaj šta želiš i koliko želiš.

Ipak, ako Te Tvoja osoba od poverenja ne razume
ili Ti ne prija ono što kaže,
NE ODUSTAJ!

**Ako si po bilo čemu različit/a od ostale dece,
zaslužuješ na isti način pomoć
kao i svako drugo dete.**

**TI IMAŠ ISTO PRAVO da živiš bez nasilja.
Možeš nas pozvati 24 ČASA dnevno!
(u svako doba dana ili noći)**

– Incest Trauma Centar –
Telefon: 011 446 13 32
Adresa: Mačvanska 8, Beograd

ISPRIČAĆU TE, TAJNO (NI) JEDNA! / I'LL DISLOSE A BAD SECRET!

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci, žrtvama incesta i žrtvama rata

Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Srbija i Crna Gora
Tel./fax (011) 446 1332
e-mail: itcentar@eunet.yu
website: www.incesttraumacentar.org.yu

ZA SVAKO DETE!

REČ "ZLOSTAVLJANJE" ZNAČI DA TI NEKO NAMERNO RADI NEŠTO
ČIME POVREĐUJE TVOJU DUŠU ILI TVOJE TELO.

TO ZNAČI DA TI JE NEKO UPUTIO UVREDLJIVE REČI, PONIZIO TE
ILI UDARIO, ILI DODIRIVAO INTIMNE DELOVE TVOG TELA NA
NAČIN NA KOJI SE MAZE ODRASLI.

ZNAŠ LI KOJI SU TVOJI PRIVATNI / INTIMNI DELOVI TELA?

VAŽNO JE DA NE DOZVOLIŠ NIKOME DA DIRA PRIVATNE /
INTIMNE DELOVE TVOG TELA KAD TI TO UOPŠTE NE PRIJA I NE
ŽELIŠ TAKO DA SE IGRAŠ.

KAD TI SE NEKA IGRA NE SVI A, IMAŠ PRAVO DA TO POKAŽEŠ,
DA KAŽEŠ "NE" I DA TAKO VIŠE NEČEŠ.

PRAVE, ZABAVNE IGRE ZA DECU NEMAJU LOŠE TAJNE

DOBRA TAJNA ZNAČI NPR. DA MOŽEŠ NEKOGA DA
OBRADUJEŠ NJOME (KAD NE ŽELIŠ PRERANO NEKOME DA
OTKRIJEŠ ŠTA MU SPREMAŠ KAO POKLON ZA RODENDAN).

LOŠE TAJNE ČINE DA SE OSEĆAŠ LOŠE I DA NE SMEŠ BAŠ
NIKOME DA IH ISPRIČAŠ, JER TI JE REČENO DA ĆE SE ONDA
NEŠTO STRAŠNO DESITI.

VAŽNO JE DA ZNAŠ DA TI NIKADA NISI KRIVA / KRIV ZA
ZLOSTAVLJANJE, VEĆ JE TO UVEK ONA OSOBA KOJA TI TO
RADI.

OSOBA KOJA ZLOSTAVLJA DECU MOŽE BITI NEPOZNATA,
MOŽE BITI DA JE IZ TVOJE ŠIRE PORODICE ILI IZ ŠKOLE, A
MOŽE BITI I NEKO S KIM ŽIVIŠ U TVOJOJ KUĆI.

POMOZI SVOJIM DRUGARICAMA I DRUGARIMA AKO TI
ISPRIČAJU DA IH NEKO ZLOSTAVLJA. KAŽI IM DA TO
OBAVEZNO ISPRIČAJU NEKOM ODRASLOM.

PONEKAD SE DESI DA SE ODRASLA OSOBA KOJOJ VERUJEŠ
U PRVOM TRINUTKU NE SNADE DOBRO KAD JOJ ISPRIČAŠ
ZA ZLOSTAVLJANJE.

TO SAMO ZNAČI DA BRZO SMISLIŠ OD KOJE ĆEŠ SLEDEĆE
OSOBE DA ZATRAŽIŠ POMOĆ. MOŽDA OD TVOJE
UČITELJICE ILI UČITELJA?

NASTAVI DA O TOME PRIČAŠ DRUGIMA SVE DOK NEKO
NEŠTO PREDUZME DA TE ZAŠTITI.

AKO ZNAŠ DETE KOJEM SE DEŠAVA ZLOSTAVLJANJE, JAVI NAM U BILO KOJE VREME NA TELEFON
INCEST TRAUMA CENTRA 446 13 32 I URADIĆEMO SVE DA ZLOSTAVLJANJE PRESTANE.

I DA ZNAŠ, JAAAKO ME LJUTI KAD NEKO ZLOSTAVLJA DEĆU!

ČAO!

Ljilja Bogavac

U okviru kampanje Incest Trauma Centar - Beograd "Ja koji/koja nikog ne postojim", 2000. godine, Stampiranje bilta je podržala Ambasada Švedske u Beogradu.

6 RAZGLEDNICA - JEDNA PRIČA / 6 POSTCARDS-ONE STORY

ШТА ЈЕ ТО НАСИЉЕ И КАКО ДА СЕ ОДБРАНИМ ОД ЊЕГА?

1

НЕКАДА СЕ НЕКА ОДРАСЛА И СТАРИЈА ОД ТЕБЕ
ОСОБА ПРЕРУШИ У ЉУБАЗНОСТ КОЈА ТО У СТВАРИ НИЈЕ.

2

У СЕБИ СЕ БОРИШ СА РАЗЛИЧИТИМ ОСЕЋАЊИМА
И ПРИЖЕЉКУЈЕШ ДА СЕ ПОЈАВИ НЕКО КО БИ ТЕ САСЛУШАО
КАКО TI JE И РАЗУМЕО ТВОЈУ ЗБУЊЕНОСТ

2

ПОКУШАВА ДА ТЕ ПРИДОВИЈЕ ТАКО
ШТО TI ДАЈЕ ПОКЛОНЕ И ПОКАЗУЈЕ РАЗНЕ
ПРИВАДНЕ СТВАРИ,
А ПУНО ТЕ НЕ ПИТА ДА ЛИ СЕ ОСЕЋАШ
У ТОМЕ ПРИЈАТНО И ВАШ ТО ЖЕЛИШ.

5

КАКО ВРЕМЕ ПРОЛАЗИ, СВЕ TI JE ТЕЖЕ, АЛИ ОДЛУЧУЈЕШ
ДА ПАЖЉИВО ПРОНАЂЕШ ЈЕДНУ ОДРАСЛУ ОСОБУ
КОЈОЈ ВЕРУЈЕШ И СВЕ ЈОЈ ИСПРИЧАШ.

3

КАД ХОЧЕШ ДА ТОЈ ОСОБИ КАЖЕШ ДА TI JE НЕПРИЈАТНО
И ШТА TI СМЕТА, ОНА - ХОООП! - ПРЕТВОРИ СЕ У
НАЈДОБРОТУДНИЈУ И НАЈОДАНИЈУ ОСОБУ.

6

САДА СИ МНОГО ЈАЧЕ ДЕТЕ КОЈЕ JE УСПЕЛО
ДА ПОБЕДИ ОПАСНОСТ И МОГУЋИ
НЕПРИЈАТАН ДОГАЂАЈ (НАСИЉЕ).

FASCIKLA ZA POLITIČAR(K)E / FOLDER FOR POLITICIANS

UVEK NEPOSLUŠNE PATRIJARHATU

KOLEKCIJU BRANITELJIN Ljudskih prava u Srbiji MOŽEMOŠE BICEST TRAUMA CENTAR –BEOGRAD I ČINE JE BRANITELJIN Ljudskih prava E DO ŽENSKIE NEVLADINE ORGANIZACIJE SA PODRUČJU SRBIJE.

VRŠNOSTI REKACIJE SU:

1. POKRETNOSTI POLITIKA PROTIV NARODI VISA RASLJAJI DEKONSTRUKCIJE NAD ŽENAMA I DECI.
2. ODGOVORNOST ZA PROCESE SUDOKAVALJA I PROSELOCIJU (DELIVA RATOVA KOJE JE SRBIJA VODILA U NOSTI RATOVI BLOKNA POČUJIMU I IME GRAĐANIMA SRBIJE, POZIVAMO INILATONE POLITIKE I DONOSIOCE ODLUKA U SRBIJI DA NAS ŠTO BOLJE UPORUČUJE I DA SARADUJEMO U MEĐANARU SVETNE RAG SERVIJA U INTERESU SVIH SVOJIM GRAĐANIMA I GRAĐANIMA.

UVEK NEPOSLUŠNE PATRIJARHATU

BLOK ZA PISANJE ZA POLITIČAR(K)E / WRITING PAD FOR POLITICIANS

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
(011) 386 13 34
www.incesttraumacentar.org.rs

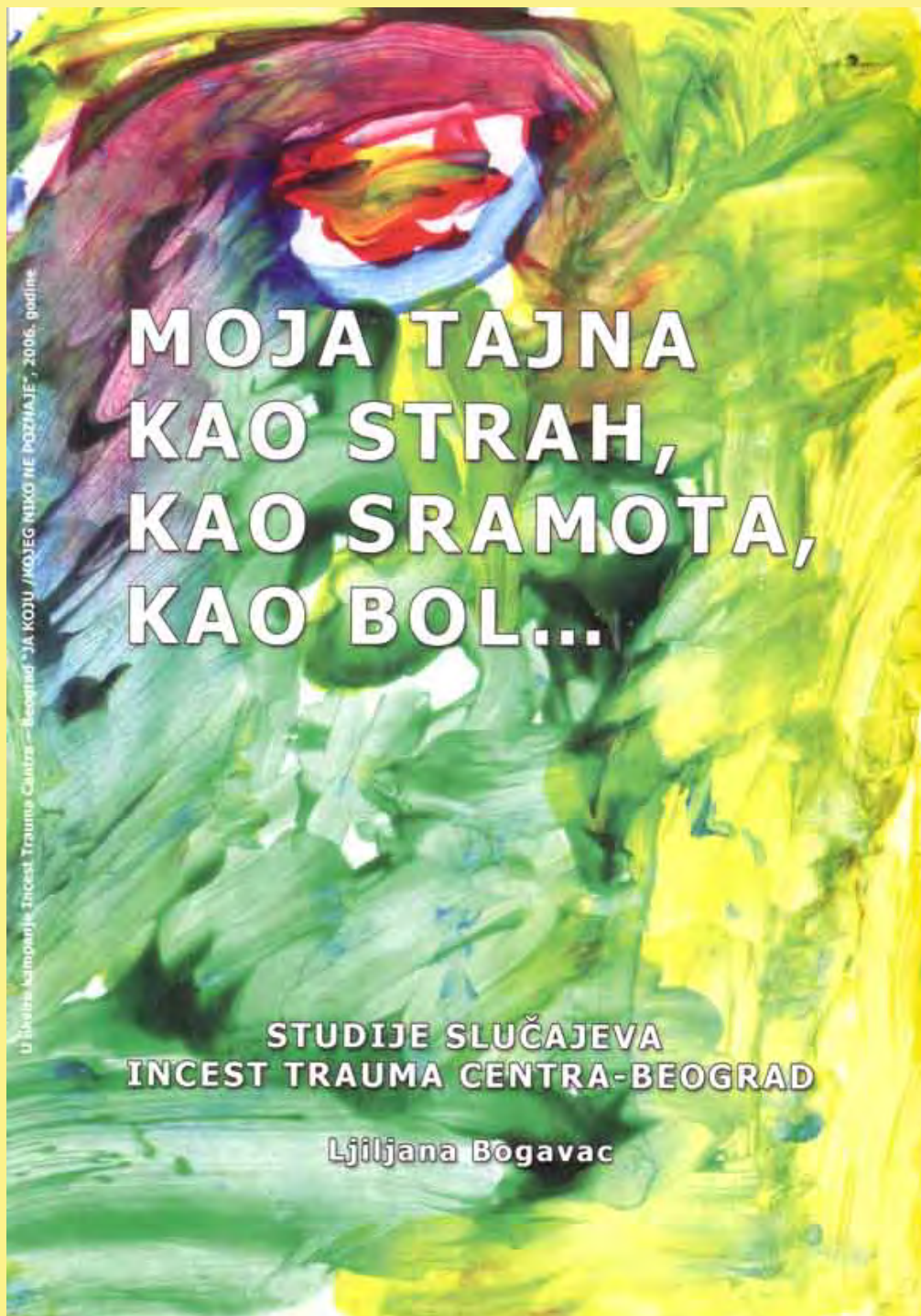

KAMPANJU INCEST TRAUMA CENTRA "JA KOLIKOJEJ NIKO NE POZNAJE" PODRŽALO MINISTARSTVO ZDRAVLJA REPUBLIKE SRBIJE

Knjige i priručnici / Books and Manuals

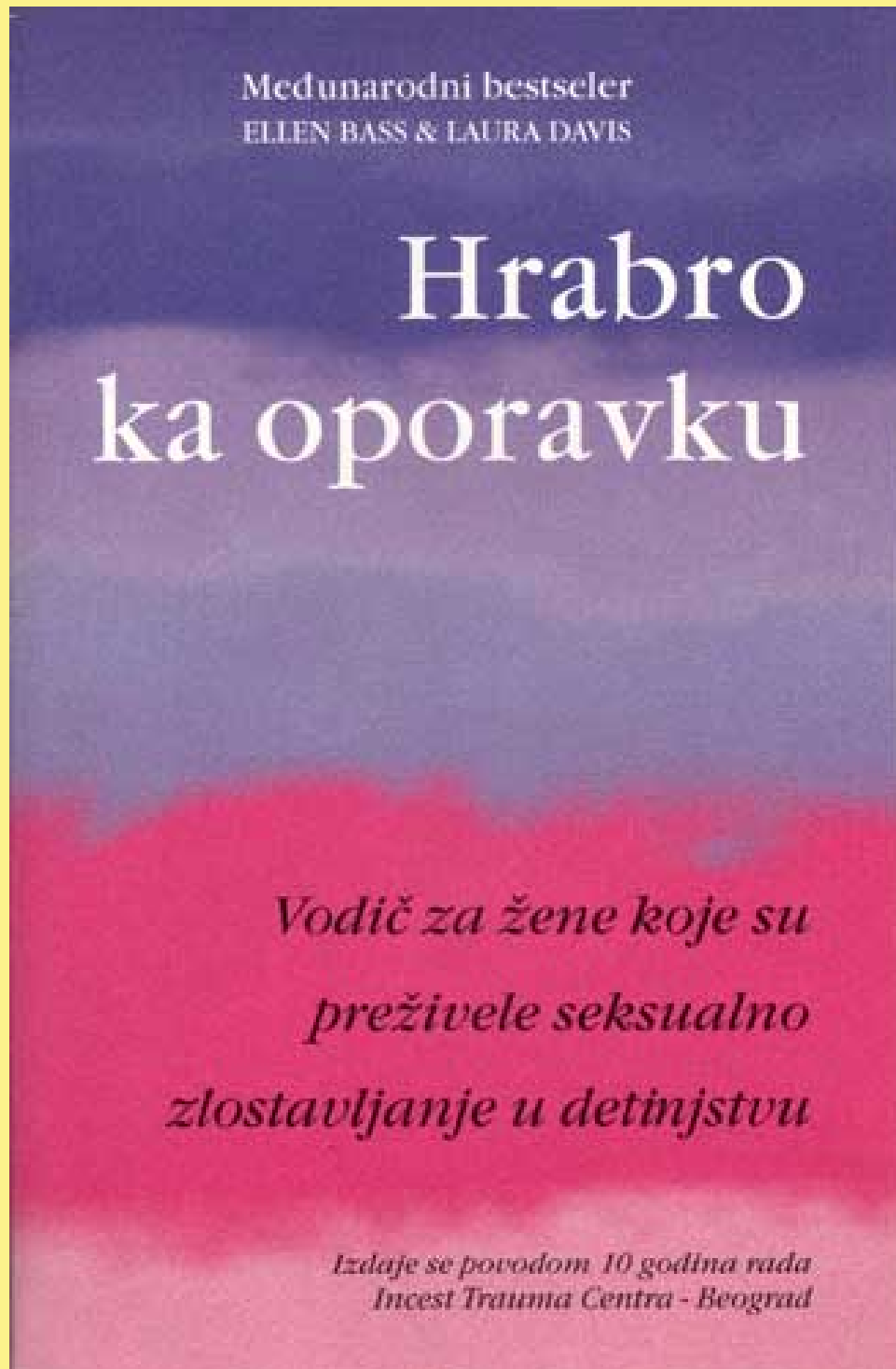
"Moja tajna kao strah, kao sramota, kao bol...Studije slučajeva Incest Trauma Centra-Beograd", Ljiljana Bogavac (2006) (kliknite)

"Nasilje zasnovano na rodnoj pripadnosti iz perspektive preživelih
praktični priručnik za trenerice i trenere", Dušica Popadić i Ljiljana Bogavac
(2005)

"Hrabro ka oporavku" Vodič za žene koje su preživele seksualno zlostavljanje u detinjstvu, Ellen Bass i Laura Davis (2004.)

"Tehnike intervjuisanja dece i žena koji su preživeli seksualno nasilje (sa osvrtom na tehnike intervjuisanja izvršilaca seksualnog nasilja nad decom) praktičan priručnik za pripadnice / pripadnike policije i pravosuđa" , Dušica Popadić i Ljiljana Bogavac (2003) (kliknite)

Sugestije za pravilan tretman problema zlostavljanja dece namenjene
pripadnicima / cama pravosuđa (2003)

Plašim se onog gospodina - 2002 Incest Trauma Centar -
Beograd, dečija slikovnica (kliknite)

Saopštenja Incest Trauma Centra - Beograd / Incest Trauma Center-Belgrade: Statements for the Media and Open Letters

01.04.2010.

Incest Trauma Centar - Beograd O SEKSUALNOM NASILJU NA FESTIVALU KRATKOG METRA, Sala Amerikana, Dom omladine Beograd (kliknite)

17.11.2009.

AMBASADORKA AUSTRALIJE POSETILA DANAS Incest Trauma Centar - Beograd (kliknite)

17.09.2009.

PROTESTNA NOTA Incest Trauma Centra - Beograd UREDNICIMA BLICA (kliknite)

25.08.2009.

PROTESTNA NOTA - Glavnom i odgovornom uredniku Revije 92 (kliknite)

25.11.2007.

APEL INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD MEDIJIMA povodom 25.novembra, Medjunarodnog dana borbe protiv muškog nasilja nad ženama (kliknite)

17.01.2007.

Otvoreno pismo Borisu Tadiću (kliknite)

04.09.2006.

Saopštenje za javnost Incest Trauma Centra - Beograd povodom prestanka rada 24-časovne krizne linije (kliknite)

07.03.2006.

Saopštenje za javnost povodom oslobađajuće presude za Tomislava Gačića - vladiku Pahomija (kliknite)

08.02.2001.

Protestno pismo vladi RS, Ministru pravde, odboru za pravosuđe Narodne skupštine Srbije, poslanicima Skupštine Srbije (kliknite)

Učešće u izradi i pisanju nacionalnih dokumenata - Incest Trauma Centar - Beograd, Republici Srbiji / Participation in writing up national documents (Incest Trauma Center - Belgrade to the Republic of Serbia)

Seksualno nasilje nad ženama - rg nasilje nad ženama (kliknite)

SEKSUALNO NASILJE NAD ŽENAMA – Autorski doprinos Incest Trauma Centra – Beograd Nacionalnom akcionom planu za žene u poglavlju „Nasilje nad ženama“ u okviru istoimene Radne grupe Vladinog tela Saveta za ravnopravnost polova, 2006. godine

OPIS FAKTIČKOG STANJA

Seksualno nasilje nad ženama je 2006. godine socijalno nevidljiv problem u Srbiji, implicitno socijalno prihvaćen. Tretman ovog problema u Srbiji umnogome beleži veliku razliku između doživljaja seksualnog nasilja iz perspektive žene koja je preživela nasilje (uljučujući njene potrebe koje prate ovaj doživljaj), «sudske definije» - kao i drugih definicija u različitim oficijelnim šifranicima resornih službi za pružanje direktne podrške i zaštite – i institucionalnog odgovora na seksualno nasilje, tj. načina funkcionisanja ustanova u situacijama seksualnog nasilja nad ženama. Može se reći da je seksualno zlostavljanje žena marginalizovana tema u okviru opšte teme nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti, gde – tamo gde postoji spremnost za otvaranje opšte teme - problem nasilja u porodici (emocionalno, fizičko i ekonomsko zlostavljanje žena u partnerskom odnosu i isti vidovi zlostavljanja dece u porodici) nosi dominantnu pažnju, dok seksualno nasilje nad ženama ostaje u senci. Drugo zapažanje je da tema seksualnog zlostavljanja (ženskog) deteta nosi ponovo više pažnje od drugih vidova seksualnog zlostavljanja žena (uključujući «nevidljivost» žene koja je seksualno zlostavljana u detinjstvu i traga za adekvatnom zaštitom i intervencijom u odrasloj dobi i čije «iskustvo može zakonski zastariti»). Vid seksualnog zlostavljanja žena koji uzima pažnju kako opšte i stručne javnosti, tako i medija jeste problem seksualne trgovine ženama, snažno potpomognuto međunarodnom zajednicom. Poseban tabu predstavlja silovanje žena u ratu, uzev u obzir predistoriju vođenih ratova '90-ih. Brigu o temi seksualnog zlostavljanja žena u Srbiji do danas su prevashodno vodile ženske NVO ustanovljavanjem prvog SOS telefona za žene i decu žrtve nasilja 1990. godine u Beogradu i kasnijom profesionalizacijom različitih ženskih organizacija za pitanje nasilja nad ženama i decom.

Fenomen seksualnog zlostavljanja žena se nedovoljno prepoznaje kao rezultat društvenog konstrukta neravnopravne raspodele moći između polova i zloupotrebe moći u kontekstu rodničkih uloga, već još uvek pridružuje ženi čiji je to privatni problem zbog kojeg se nalazi u izolaciji, krivici i stidu. Ukoliko ovaj problem i postigne izvesnu društvenu vidljivost,

Stručni autorski članci pisani od strane našeg profesionalnog osoblja / Participation and various articles

"Dodatni jezik u radu sa klijentima" (kliknite)

Dodatni jezik u radu sa klijentkinjama/klijentima i u edukaciji budućih pomagačica/pomagača

Marleen Diekmann Schoemaker & Guus van der Veer

(Izvor: *Intervention. International Journal of Mental Health, Psychosocial Work and Counselling in Areas of Armed Conflict*. Vol 1, No 2. Septembar 2003. Str. 36-40).

Tokom rada sa izbeglicama i edukacija budućih pomagačica/pomagača u oblasti oružanih sukoba, susreli smo se sa mnogim jezičkim problemima i problemima u komunikaciji. Prevoditeljke/prevodioci mogu da pomognu da se ovi problemi prevaziđu, ali smo, i pored toga, naučili da, kao dodatno sredstvo u radu sa ljudima koji potiču iz različitih kulturnih sredina, koristimo plastične lutke. U članku koji sledi opisujemo način na koji se ove lutke upotrebljavaju.

Ključne reči: oružani sukob, lutke (kao sredstva u radu na traumati sa klijentkinjama/klijentima i u edukaciji budućih pomagačica/pomagača), dete-u-nama, unutrašnji dijalog

Učiniti probleme vidljivim

U zapadnim zemljama većina ljudi živi u malim nuklearnim porodicama. Kada klijentkinja/klijent govori o porodičnoj istoriji, broj osoba koje pominje je najčešće veoma mali. Situacija je, pak, u mnogim južnim zemljama drugačija. Priča o ličnom problemu može da uključi imena mnogih rodaka, te pomagačica/pomagača može lako da izgubi pregled situacije. Crtanje dijagrama olakšava vizualizaciju osoba koje su uključene, mogu se koristiti i novčići i dugmad, ali smo mi naučili da radimo sa plastičnim lutkicama (Duplo ili Lego). Ove lutke se pojavljuju u različitim oblicima: kao deca, odrasli, muške i ženske, sa različitim bojama kose (seda za bake i dede) i kože, čime je omogućeno lako prikazivanje cele porodice, komšinicima/komšijama ili bilo koga drugog ko ima važnu ulogu u životu klijentkinje/klijenta.

Mogu se predstaviti čak i pokojnici - poleganjem lutke ne leđa. Fizička odvojenost onih članova porodice koji žive negde u izbegištvu može simbolički da bude prikazana vizuelnom preprekom kao što je marker. Svaka pritužba ili simptom koje je klijentkinja/klijent spomenula/spomenuo mogu biti predstavljeni dugmičima; lični kapaciteti mogu se prikazati kao sadržaj male kutije sa blagom; alkoholizam se može predstaviti malom flašom, problem sa mirazom novčićima, a ratno nasilje i agresija figurom od kartona u obliku čoveka sa batinom.

Vizuelno predstavljanje klijentkinjinih/klijentovih problema olakšava i pomagačicu/pomagaču i klijentkinji/klijentu da steknu tačan uvid ne samo o osobama koje su uključene, već i o tome kako klijentkinja/klijent doživljava interakciju tih osoba. Osoba koju klijentkinja/klijent doživljava kao dominantnu može se prikazati postavljanjem lutke na pločicu. Osoba koja je ljuta predstavlja se tako što se lutkici podigne ruka, a submisivna osoba ili osoba koja zbog bilo kog razloga ne može da funkcioniše na uobičajen način prikazuju se tako što se lutkica postavi da sedi. Lutke koje su jedna drugoj okrenute leđima označavaju da klijentkinja/klijent doživljava da između osoba koje one predstavljaju ne postoji komunikacija. Lutkica kojoj je glava okrenuta naopako ukazuje da osoba više živi u prošlosti nego u sadašnjosti, i tako dalje. Stavljanje lutkica na sto dok klijentkinja/klijent priča svoju priču omogućava joj/mu da sagleda svoje probleme iz drugačijeg ugla. Na taj način i pomagačica/pomagač može lakše da prepozna koje još informacije, ključne za potpuno razumevanje klijentkinjinog/klijentovog problema, nedostaju: na primer, lutkica koja predstavlja oca može biti odsutna. Mogu se prepoznati izvori snage koji klijentkinji/klijentu stoje na raspolaganju, te se na scenu mogu dodati oni koji još nisu na stolu. Klijentkinja/klijent može čak da koristi lutke da bi pokazala/pokazao na koji način bi volela/voleo da se njen/njegov život promeni.

"What is stopping Roma children" (kliknite)

Suncica Macura-Milovanovic

WHAT IS STOPPING ROMA CHILDREN FROM GOING TO SCHOOL AND FROM BECOMING GOOD STUDENTS?

*Written in 2002 within the project of the Incest Trauma Center – Belgrade
“Alliance of Roma and non-Roma Pre-School Organizations”*

Half of the Roma children population in Central, Western and South-Eastern Europe is not included in educational system. This European problem also exists in our state – about 75 000 Roma children of school age don't go to school. Reasons for this are many and they concern obstacles which come from majority as well as from Roma minority. We will list some of the most important causes for Roma children not integrating and not being successful in school.

Second mother language – not understanding the contents of lessons

Mother language Roma children speak at their home is different from a language spoken at school.

Growing up in the ghetto – different life experience and preschool knowledge

In most of the cases Roma children live in the settlements which are called slams (or ghetto, mahala, enclave). These are quarts which are physically and socially separated from the rest of the town. There is no greenery, traffic, shops, schools, restaurants, street or running water. Because of this, Roma children preschool knowledge about the world are very limited and very specific since children get that knowledge inside this closed and isolated settlements, which physically and mentally influence health, behaviour and feelings of the people living there.

Not participating in the preschool educational system – not being prepared for school

For many Roma children, preparation for school starts with the first day of the school, which is the result of unsolved issues in the system of social work and child protection. Roma children parents don't have financial or legal possibilities to enrol the children in the kindergartens (if one of the parents is unemployed, kindergarten can refuse to enrol the child)

Lack of studying assistance – reason of school failure

Educational status of Roma population is extremely low. In most of the cases parents of Roma children did not finished elementary school or they are illiterate. Even when they are motivated to help the children in their studies, they are not capable to do so. Without basic help from adults in the family, no child can be successful in school.

Houses made of cartons – lack of the basic studying conditions

“Houses” where most of the Roma children live, consist of one damp, cold, unhealthy room, where 7-8 people live, and sometimes more than 10 family members. They are made of things found in garbage, without running water or electricity. There are no space for writing desks, no safe places for books and school things.

Behaviour caused by poverty – children participation in earning

"Komentar na istraživanje..." (kliknite)

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
žrtvama incesta i žrtvama rata

Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

SAVEZNICE I SAVEZNICI U ZAGOVARANJU LJUDSKIH PRAVA
NA SEKSUALNO OPREDELJENJE I ŽIVOT BEZ NASILJA

Autorka: Dušica Popadić, direktorka Incest Trauma Centra- Beograd

Objavljeno 2006. godine kao naručen tekst-komentar na istraživanje NVO Labris „Nasilje nad LGBTTIQ populacijom u Srbiji“

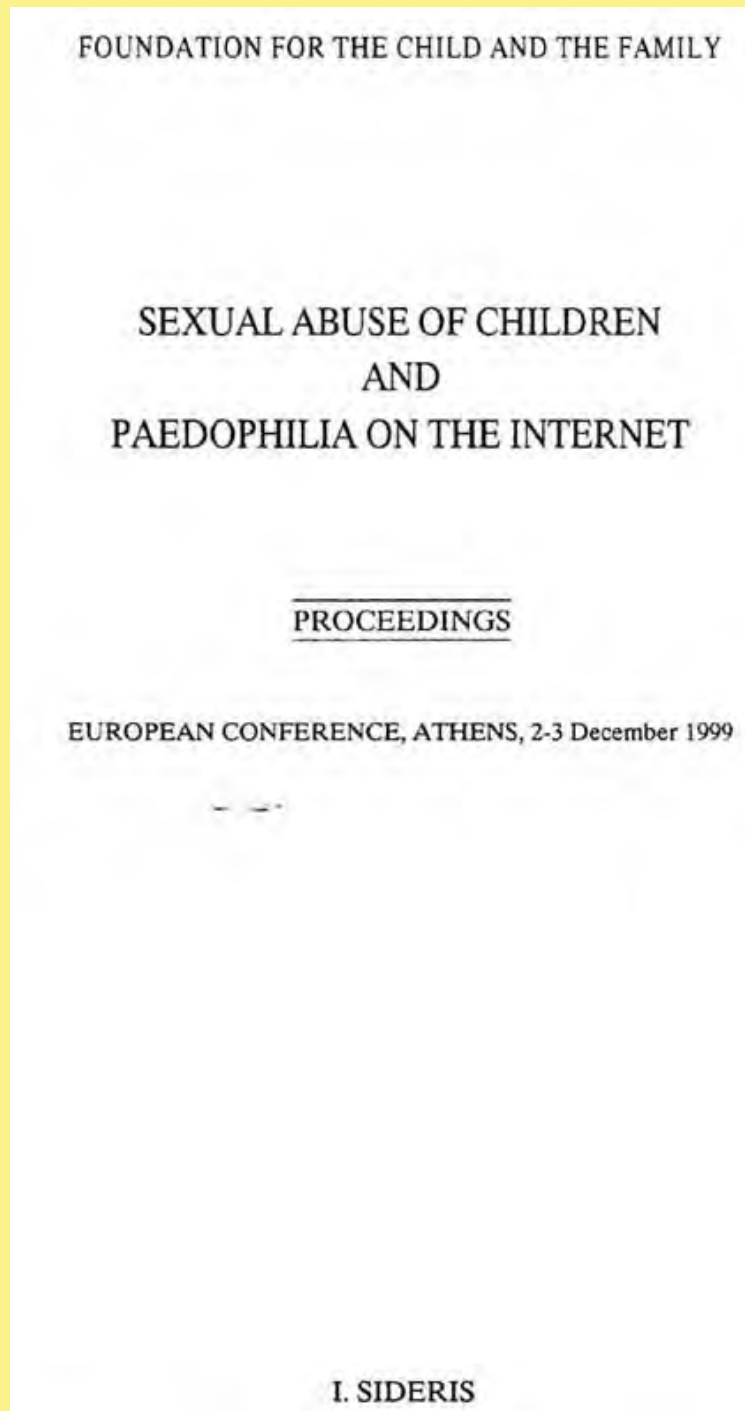
Uvod

Istraživanje «Nasilje nad LGBTTIQ populacijom u Srbiji» izvedeno od strane Labrisa – Grupe za lezbejska ljudska prava iz Beograda u saradnji sa srodnim organizacijama, NLO (Novosadskom lezbejskom organizacijom) iz Novog Sada i Lambda iz Niša, u 2005. godini predstavlja važan pionirski napor u rasvetljavanju društvene homofobije koja u brojnim situacijama rezultuje emocionalnim, fizičkim i seksualnim nasiljem za osobe čije je seksualna orijentacija različita od većinske. Rezultati su značajni utoliko što pružaju pregršt informacija o psihološkom aspektu rada na ljudskom pravu na seksualno opredeljenje i ljudskom pravu na život bez nasilja. Oni ukazuju na potrebe i zadatke svake pojedine ciljane grupe neophodne u sistemu podrške i borbe za jednaka prava seksualno različitih osoba. Prateći činioce navedene u istraživanju, potrebe i zadaci su u ovom komentaru dati u vidu preporuka za državne institucije, LGBTTIQ organizacije, LGBTTIQ osobe, članove porodica LGBTTIQ osoba i njihove prijateljice i prijatelje.

Pionirski rad je veoma značajan i u sagledavanju koliko je teško «raspolagati» reprezentativnim uzorkom za istraživačke svrhe čime su i rezultati odmah direktno odredjeni, limitirani. Metodološki, ovo istraživanje takodje predstavlja proces učenja. Od konačne važnosti je imenovati kategorije počinilaca nasilja što je upravo jedna od preporuka za budućnost.

["Nasilje nad ženama - moja profesionalna odgovornost" \(kliknite\)](#)

"Seksualno nasilje u školama - Prijavite!" (kliknite)

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD **Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,** **žrtvama incesta i žrtvama rata**

Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

SEKSUALNO NASILJE U ŠKOLSKOM KONTEKSTU – PRIJAVITE!

Autorke: dr Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić

(Incest Trauma Centar – Beograd)

Rad je u maju 2009. godine saopšten na Simpozijumu „Destruktivnost i autodestruktivnost mladih” Bolnice za psihijatriju Kliničko-bolničkog centra “Dr Dragiša Mišović – Dedinje”, Beograd i biće publikovan u pratećoj monografiji.

UVOD

Institucije u kojima su deca i adolescentna populacija poverene na brigu i staranje u Srbiji podsećaju na porodice u Srbiji. Čim nastane loša tajna, počne proces zatvaranja u sebe. I pri najmanjoj mogućnosti obelodanjivanja loše tajne, aktiviraju se sve prepreke u saznavanju iste – jer u patrijarhalnim društvima, uvreženo je da lošu tajnu treba duboko zakopati i čuvati. Obelodanjivanje loše tajne o zloupotrebi deteta na mestu koje je i formalno-zakonski ustanovljeno kao utočište za dete, označava, kako narod kaže „bruku i sramotu“, narušava „ugled kuće“. Jer, ko je zapravo počinilac zloupotrebe deteta? Pomagač, odnosno zaposlena osoba u instituciji. Opet, „glava porodice“.

Statistički podaci Incest Trauma Centra – Beograd, ženske nevladine organizacije i specijalizovane službe za problem seksualnog nasilja, zvanično registrovane 1994. godine, koja u proteklom petnaestogodišnjem periodu beleži prosečno 9 prijavljenih slučajeva seksualnog nasilja nedeljno na teritoriji Srbije –

"24-časovna krizna telefonska služba protiv seksualnog nasilja" (kliknite)

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
žrtvama incesta i žrtvama rata

Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itecentar@eumet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

**24-ČASOVNA KRIZNA TELEFONSKA SLUŽBA PROTIV
SEKSUALNOG NASILJA
(PREPORUKE BAZIRANE NA PRAKTIČNOM ISKUSTVU
INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD)**

*Autorke: Dr Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić
(Incest Trauma Centar – Beograd)*

Uvod

Incest Trauma Centar – Beograd je ženska nevladina organizacija i specijalizovana služba za problem seksualnog nasilja, najstarija ove vrste u Republici Srbiji. Incest Trauma Centar – Beograd je zvanično registrovan 1994. godine i, od tog vremena, naše profesionalno osoblje je pružilo psihološku asistenciju za prosečno 9 prijavljenih slučajeva seksualnog nasilja nedeljno. *Osim policije u svom domenu, do danas nema druge službe u zemlji koja je imala radno vreme non-stop, od 0 do 24 časa, bar u jednom periodu, i spremno odgovarala na prijavljene slučajeve seksualnog nasilja.* Psihološku asistenciju detetu i/ili odrasloj osobi koji su preživeli seksualno nasilje, prevashodno kroz lične susrete, pružio je naš tim koji čine žene različitih profesija iz sfere (mentalnog) zdravlja. Asistencija je pružena i osobama koje identifikovani klijent(kinja) poziva u rad kao osobu koju prepoznaje ili očekuje od nje da je saveznik/ca, odnosno od podrške. Rad Incest Trauma Centra – Beograd se od osnivanja 1994. godine odvija pod supervizijom holandske profesionalne podrške. Vidovi direktnog svakodnevnog rada su: A) prevashodno lični susreti kroz individualne sesije i grupe samopomoći/podrške i B) krizna telefonska služba (non-stop, 0-24 časa, u periodu novembar 2004. – septembar 2006.; u preostalom periodu, počev od 1994., dostupnost u trajanju od 4 do 8 sati od ponedeljka do petka). Tim Incest Trauma Centra – Beograd pruža svoje profesionalno mišljenje za potrebe krivičnog postupka - na zahtev suda i drugih državnih ustanova - a zamenica direktorke koja vodi naš Tim za rad sa zlostavljanom decom i ženama se pojavljuje na sudu da predstavi timsko profesionalno mišljenje, a u svojstvu svedoka-eksperta. Osim na izričit zahtev suda, Incest Trauma Centar – Beograd ne učestvuje u pamičnom postupku.

Doprinos Radne grupe Nasilje nad ženama dokumentu Nacionalnog plana akcije (kliknite)

Nasilje nad ženama je manifestacija istorijski nejednakog odnosa snaga između muškaraca i žena, koji su doveli do dominacije i diskriminacije nad ženama od strane muškaraca i do sprečavanja potpunog napretka žena.

Nasilje nad ženama je jedan od osnovnih društvenih mehanizama kojima se žene prisiljavaju da budu u podređenoj poziciji u odnosu na muškarce.¹

Nasilje nad ženama predstavlja manifestaciju istorijski nejednake raspodele moći između muškaraca i žena, čineći prepreku u postizanju jednakosti, razvoja i demokratije svakog pojedinog društva. Upravo stoga, proteklih decenija došlo je do intenziviranja napora međunarodne zajednice u pogledu donošenja dokumenata kojima se državama sugeriše preduzimanje zakonskih, administrativnih i drugih mera, kao i usvajanje nacionalnih planova akcije kako bi se suzbila diskriminacija žena uopšte, i nasilja nad ženama posebno.

Zahtevi koje postavljaju međunarodni instrumenti:

- Jasno definisanje pojedinih oblika nasilja nad ženama
- Obezbeđivanje adekvatne pravne zaštite žena žrtava nasilja, i to materijalnih i procesnih zakonskih rešenja i prakse (krivičnih, građanskoopravnih, administrativnih i slično);
- Prevencija - uključujući javno informisanje, obrazovne programe u cilju promene stavova o ulozi i položaju muškaraca i žena u društvu, podizanje svesti o problemu nasilja nad ženama, obezbeđivanje adekvatne obuke onih koji se u praksi (u svom radu) susreću sa ženama žrtvama nasilja, ulicaj na medije da postanu svesni uloge koju imaju u prevenciji nasilja nad ženama i njihove odgovornosti za ukorenjivanje obrazaca koji proizvode nasilje, kao i podsticanje usvajanja pravila profesionalnog ponašanja i tako dalje;
- Istraživanje, državna statistika i procena stanja - unapređenje državne statistike, sprovođenje istraživanja o obimu, strukturi, karakteristikama i uzrocima pojedinih oblika nasilja nad ženama, analize zakona i njihove usklađenosti sa proklamovanim međunarodnopravnim standardima;
- Zaštita žena žrtava nasilja - osnivanje službi za žrtve, skloništa, savetovališta i slično, kao i razvijanje programa rehabilitacije za nasilnike.

Pekinška deklaracija i Platforma akcije (1995) "nasilje nad ženama" označava kao svaki akt nasilja zasnovan na polnim razlikama koji dovodi, ili će verovatno dovesti, do psihičkog, fizičkog ili seksualnog ugrožavanja ili patnje žena, uključujući i pretnje takvim aktima, primudu ili samovoljno oduzimanje slobode, bilo da se to dešava u javnom ili privatnom životu. Prema međunarodnim dokumentima, nasilje nad ženama obuhvata, pre svega, *fizičko, psihičko i seksualno nasilje*, do koga može da dođe *u porodici, u široj društvenoj zajednici i onaj koje je učinjeno ili se prećutno odobrava od strane države*.

Takođe se ukazuje na to da su neke **grupe žena više izložene riziku viktimizacije nasiljem**, posebno: žene koje pripadaju manjinskim grupama, žene izbeglice, migrantkinje, žene koje žive u siromaštvu u seoskim i udaljenim sredinama, žene u institucijama ili u pritvoru, ženska deca, žene sa invaliditetom, žene lezbejke / žene drugačije seksualne orijentacije od heteroseksualne, starije žene, žene raseljena lica, žene povratnice, žene koje žive u siromaštvu, žene u situacijama oružanih sukoba i dr.

Nasilje nad ženama u porodici / partnerskom odnosu

Nasilje nad ženama u porodici / partnerskom odnosu predstavlja jedan od najdrastičnijih oblika nasilja nad ženama, kako zbog svoje široke rasprostranjenosti, tako i zbog činjenice da obično traje dugo godina u kontinuitetu. Nasilje nad ženama u porodici još uvek nije predmet sistematskog rada države i ne postoji jasno definisan pristup ovom problemu. Poslednjih godina se beleže pozitivne promene u domenu zakonodavstva i nasilje u porodici dobija sve više prostora u javnoj sferi, međutim, primetna je marginalizacija rodne dimenzije problema, odnosno ne isticanja činjenice patrijarhalnog konstrukt raspodele moći koje je i polazna osnova za nastanak i održanje nasilja nad ženama.

Seksualno nasilje nad ženama

Seksualno nasilje nad ženama je marginalizovana tema u okviru opšte teme nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti, lamo gde postoji spremnost za otvaranje opšte teme - problem nasilja u porodici nosi dominantnu pažnju, dok seksualno nasilje nad ženama ostaje u senci. Drugo zapažanje je da tema seksualnog zlostavljanja (ženskog) deteta nosi ponovo više pažnje od drugih vidova seksualnog zlostavljanja žena (uključujući "nevidljivost" žene koja je seksualno zlostavljana u detinjstvu i traga za adekvatnom

Alternativni izveštaj CEDAW komitetu (za period 1992-2006). Izveštaj pripremili:
Glas razlike - grupa za promociju ženskih političkih prava, Autonomni ženski centar,
ASTRA, Incest Trauma Centar, Žene u crnom (kliknite)

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
žrtvama incesta i žrtvama rata
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

**SAVEZNICE I SAVEZNICI U ZAGOVARANJU LJUDSKIH PRAVA
NA SEKSUALNO OPREDELJENJE I ŽIVOT BEZ NASILJA**

Autorka: Dušica Popadić, direktorka Incest Trauma Centra- Beograd

*Objavljeno 2006. godine kao naručen tekst-komentar na istraživanje NVO
Labris „Nasilje nad LGBTTIQ populacijom u Srbiji“*

Uvod

Istraživanje «Nasilje nad LGBTTIQ populacijom u Srbiji» izvedeno od strane Labrisa – Grupe za lezbejska ljudska prava iz Beograda u saradnji sa srodnim organizacijama, NLO (Novosadskom lezbejskom organizacijom) iz Novog Sada i Lambda iz Niša, u 2005. godini predstavlja važan pionirski napor u rasvetljavanju društvene homofobije koja u brojnim situacijama rezultuje emocionalnim, fizičkim i seksualnim nasiljem za osobe čije je seksualna orijentacija različita od većinske. Rezultati su značajni utoliko što pružaju pregršt informacija o psihološkom aspektu rada na ljudskom pravu na seksualno opredeljenje i ljudskom pravu na život bez nasilja. Oni ukazuju na potrebe i zadatke svake pojedine ciljne grupe neophodne u sistemu podrške i borbe za jednaka prava seksualno različitih osoba. Prateći činioce navedene u istraživanju, potrebe i zadaci su u ovom komentaru dati u vidu preporuka za državne insitucije, LGBTTIQ organizacije, LGBTTIQ osobe, članove porodica LGBTTIQ osoba i njihove prijateljice i prijatelje.

Pionirski rad je veoma značajan i u sagledavanju koliko je teško «raspolagati» reprezentativnim uzorkom za istraživačke svrhe čime su i rezultati odmah direktno odredjeni, limitirani. Metodološki, ovo istraživanje takodje predstavlja proces učenja. Od konačne važnosti je imenovati kategorije počinilaca nasilja što je upravo jedna od preporuka za budućnost.

Odgovori na najčešća pitanja Incest Trauma Centru-Beograd u pogledu toga šta uraditi kada postoji sumnja ili saznanje da je dete izloženo seksualnom zlostavljanju. Tekst u originalu pisan za zaposlene u prosveti, ali primenljiv i za druge profile (kliknite)

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD **Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci.** **žrtvama incesta i žrtvama rata**

Adresa: Mačvanska s
 11000 Beograd, Republika Srbija
 Tel./fax + 381 11 386 13 32
 e-mail: itcentar@cumet.rs
 website: www.incesttraumacentar.org.rs

Ukoliko imate sumnju na seksualno zlostavljanje:

Kada sumnjate da je dete preživelo seksualno zlostavljanje, bitno je razgovarati sa njim. Nekada se možete pitati kako da uopšte počnete taj razgovor i koliko i kako da pitate, a posebno šta da uradite ako Vaše sumnje budu potvrđene. Ne postoji univerzalna preporuka, budući da uzrast i osobine svakog deteta u velikoj meri određuju i tok i sadržaj razgovora. Svako od profesionalci / profesionalaca koje/i rade sa decom ima svoj način pristupa. Držite se njega i onog što ste naučili iz iskustva i godina prakse. Nije potrebno da učinite nešto što bi se drastično razlikovalo od toga kako inače pristupate detetu za koje mislite da ima neki problem! Ukoliko ste prethodno imali kontakt sa tim detetom, već delimično znate kakvo je ono u razgovoru i koliko otvoreno za priču sa Vama.

Kada se radi o mlađoj deci, možete razgovarati uopšteno. Kažite detetu da neke odrasle osobe mogu da povrede decu i traže od njih da čine stvari zbog kojih se dete oseća nelagodno. Često ti odrasli ono što se dešava nazivaju tajnama i zahtevaju od deteta da tajnu čuva. Razgovarajte sa detetom o razlici između dobrih tajni (npr. iznenađenja za rođendan) i loših tajni, poput neželjenih dodira. Naglasite da loše tajne nikada ne treba čuvati. Objasnite detetu da je jako važno kad se nešto neprijatno dogodi da to saopšti nekoj odrasloj osobi kojoj veruje. Takođe, ukoliko mu ta osoba ne poveruje – bitno je da nastavi da svoju priču ponavlja dok ne nađe na odraslu osobu koja će ga saslušati i pružiti pomoć.

Ukoliko Vam dete kaže da se nešto desilo, nemojte ispitivati o detaljima. Jedino pitanje koje treba da postavite je «šta ti je on rekao (počinilac) da će se desiti ako nekome kažeš?» Tako ćete saznati da li su i koje pretnje upućivane detetu. (Najčešće su to pretnje da će se detetu dogoditi nešto strašno – poput npr. da će biti poslato u popravni dom ako se sazna šta se desilo-ili pak da će se porodica raspasti, majka završiti u bolnici...) Te pretnje su većinom neosnovane, i za takve stvari možete reći detetu da se neće ostvariti (Ali, budite oprezni pri tome – detetu ne možete garantovati npr. da će porodica i dalje ostati zajedno ili da počinilac neće otići u zatvor. Kada postoje izrečene stvari za koje niste sigurni da li se i stvarno mogu desiti, mnogo je bolje reći detetu istinu – da ne znate da li će se to desiti, ali da ćete Vi biti tu kao pomoć šta god se u budućnosti bude dešavalo (i znati za sebe da li to stvarno hoćete)).

Šta god Vas dete bude pitalo, budite iskreni. Ne plašite se da priznate ako ne znate odgovor na neko pitanje – kažite da ne znate, obećajte da ćete proveriti i reći detetu odgovor čim budete znali. Važno je da obećanje i održite!

U slučaju da dete ne želi da priča, ne insistirajte. Možete reći da nekad nije lako govoriti o onome što nam je teško, da se nekad možda i bojimo šta će se desiti ako kažemo...(naglas izgovorite ono što pretpostavljate da dete oseća) i da to razumete. Dajte detetu do znanja da ste tu ako u nekom momentu poželi da ponovo razgovara sa Vama.

Ako i nakon razgovora u kome Vam dete nije ništa kazalo imate sumnju na zlostavljanje, Vi ste u zakonskoj obavezi da slučaj prijavite. Prijavu nekad može da blokira nesigurnost jer nemate «dokaze» ili se pribojavate da će se ispostaviti da Vaša pretpostavka nije tačna. Međutim, sumnja koje imate je sasvim dovoljan razlog za prijavu – Vaš posao nije (i ne treba da bude) da sakupljate dokaze! Time se bave policija i tužilaštvo. Ove institucije nakon istrage i donose zaključak o daljem toku postupka ili njegovom obustavljanju – nije na Vama da procenjujete da li je nešto «osnovano» u toj meri da bi trebalo da bude prijavljeno.

Ukoliko se i ispostavi da se seksualno zlostavljanje nije desilo, to je dobra vest jer znači da jedno dete nije zlostavljano! Odrasli često zaboravljaju ovu perspektivu, brinući da li će njihov profesionalni ugled biti narušen ako se ispostavi da je sumnja bila neosnovana. Neće. Vi prijavom pokazujete da brinete o deci i da ih pažljivo pratite.

Možda ste skeptični iz drugih razloga – ranije ste prijavljivali druge slučajeve nadležnima (npr. nasilje u porodici ili zanemarivanje deteta) i niste uopšte zadovoljni načinom tretiranja Vaše prijave i krajnjim

Sex Sells by Snežana Bogavac, Beta (kliknite)

Snežana Bogavac

(Novinarka, rođena 1961. godine. Živi u Nemačkoj od 1994. godine)

Sex sells? - Novinari i seksualno nasilje

"Sex sells" - glasi jedna od najprostijih "mudrosti" (bulevarske) štampe. Sex-priče prodaju novinu. Tu spadaju ne samo fotografije na ivici pornografije, već i priče o bračnim i izvanbračnim vezama javnih ličnosti, o tajnim seksualnim opredeljenjima čuvenih imena estrade ili umetnosti, ispovesti iz intimnog života... U istom "paketu" nađu se međutim često i izveštaji druge vrste - o seksualnom zlostavljanju, o silovanjima, o trgovini ženama, o prinudnoj prostituciji... Jer, "sex sells"...

Da li je realno očekivati da će mediji o seksualno zlostavljanoj deci izveštavati sa više takta nego o žrtvama masovnog ubice ili o poginulima u tragičnom avionskom udesu? Uvek će postojati mediji i novinari/foto-reporteri koji će rado da "seciraju" život ubice i njegovih žrtava, uz obilje fotografija ili koji će bez grižnje savesti objaviti barem mutnu sliku mesta udesa sa razbacanim delovima tela stradalih putnika.

Setimo se kako je bilo pre godinu dana kada se mlada Nataša Kampuš iz Beča posle osam godina oslobodila iz podzemnog skrovišta u kojem je nasilno držao muškarac koji je oteo kao desetogodišnju devojčicu. Divljenje za Natašu zbog hrabrosti kojom se otresla stravičnog zatočeništva nije kod svih potrajalo dugo. Nezadovoljni zbog odbijanja napaćene mlade žene da otkrije pojedinosti o seksualnom životu u zatočeništvu, već posle nekoliko dana su prvi mediji (uz zdušnu podršku raspaljenih čitalaca čija su se pisma mogla pročitati na internet-stranicama) počeli da nagađaju da je Nataša Kampuš zapravo dobrovoljno, možda čak sa užitkom (!!!????) imala seksualni odnos sa njenim otmičarem i mučiteljem. Uskoro je bilo nužno da se u tim psihologa koji su se brinuli o Nataši uključe i medijski stručnjaci da bi se svemu dala maker izbliza prava i razumna mera.

Naravno, ne izaziva ni izbliza svaki slučaj seksualnog nasilja/zločina ovakvu medijsku pažnju i ovakvu reakciju javnosti. Publika reaguje u proseku po istoj šemi - pokazuje samilost i sažaljenje za žrtvu i gnušanje prema počiniocu.

Pri tome su na obe strane ona nekonstruktivna osećanja iz kojih ne može da proistekne pravo vrednovanje ove pojave niti podrška društvenim naporima i naporima pravosuđa za njihovo suzbijanje.

Čak i u državama u kojima je javnost već dugo suočena sa problemima kao što je seksualno zlostavljanje i seksualni zločini, prošlo je mnogo vremena dok se nije postavilo i pitanje odnosa novinara i novinarstva prema tome. U mnogim evropskim zemljama se danas, po uzoru na američki **Dart Centre für Trauma & Journalism**, pri udruženjima psihologa i uz podršku novinarskih društava organizuju seminari na ovu temu. Zamisao je da se pruži podrška novinarima koji moraju da izveštavaju o stravičnim zbivanjima koji nisu ni poplave, ni saobraćajne nesreće, ni razorni zemljotresi već onim novinarima pred kojima stoji leš silovane i potom ubijene devojke ili lice čoveka koji je osumnjičen kao višestruki silovatelj. Jer samo novinari

Brošure / Brochures

Simptomi zlostavljanja, Hrabri telefon (kliknite)

Prepoznavmo zlostavljanje, Hrabri telefon (kliknite)

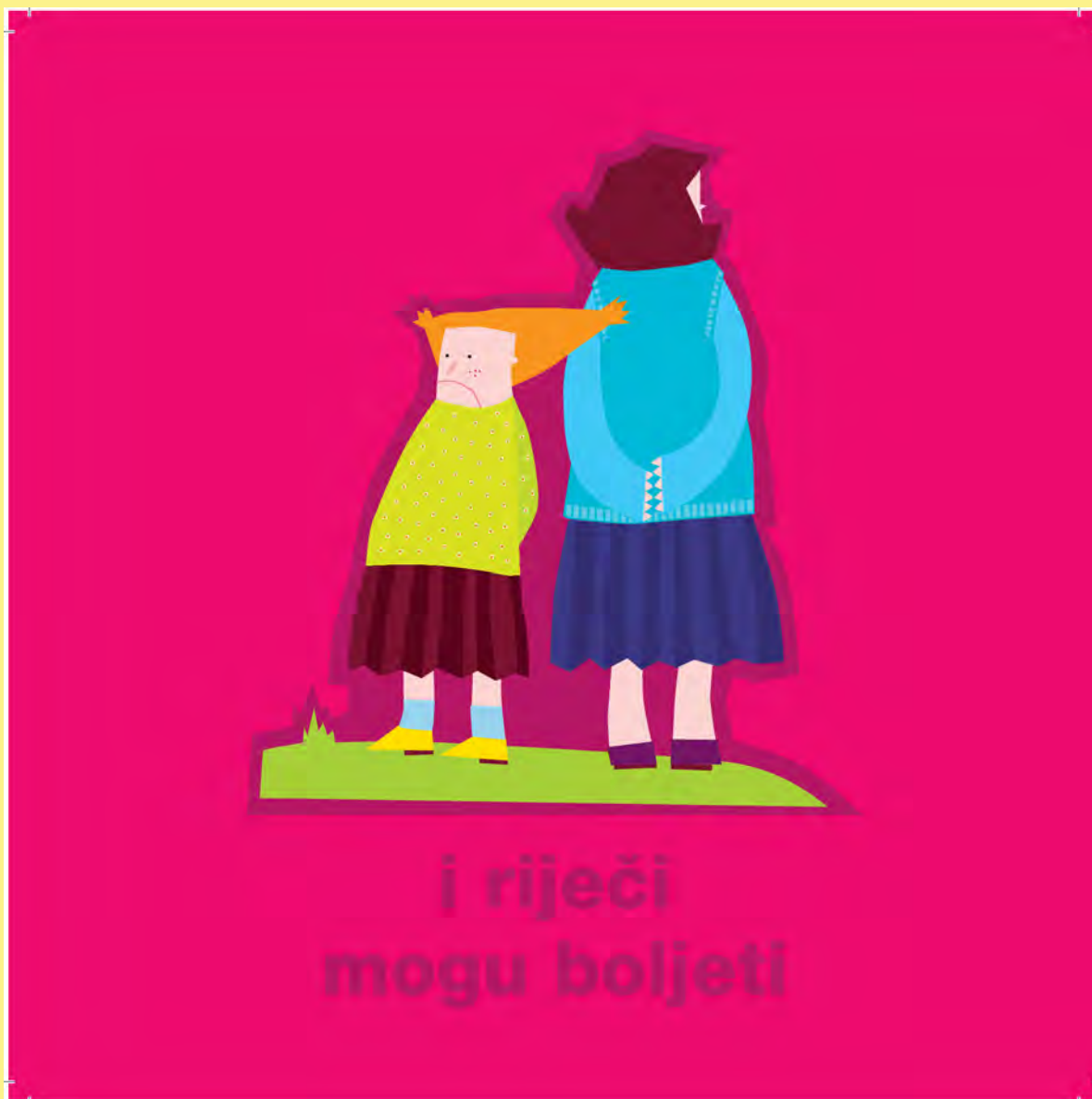
Kako prepoznati seksualno zlostavljanje, Hrabri telefon (kliknite)

**kako prepoznati
seksualno zlostavljanje**

I riječi mogu boljeti, Hrabri telefon (kliknite)

Dijete na internetu, Hrabri telefon (kliknite)

Bolje spriječiti nego liječiti - prevencija nasilja u adolescentskim vezama,
CESI (kliknite)

Tamna strana ljubavi - Priča o Tanji i Mariju, CESI (kliknite)

Konvencija UN o pravima deteta - Save the Children UK (kliknite)

...imaš pravo na:	...imaš pravo na:	Članovi 43-54 Konvencije govore o načinima na koje vlade država i međunarodne organizacije treba da dejstvuju na ostvarivanju dečijih prava. Za više informacija, obratiti se na adresu: Fond Save the Children UK Ljiljice Bogdana 20 11000 Beograd SR Jugoslavija Telefon: 011/3671-476 Fax: 011/3671-477 e-mail: office@scfukbgd.org.yu www.mojaprava.org.yu 	Konvencija Ujedinjenih Nacija O Pravima Deteta Save the Children
28 obrazovanje 29 obrazovanje koje ima za cilj da u najvećoj mogućoj meri razvije tvoju ličnost i sposobnosti i podstiče te da poštuješ prava i vrednosti drugih ljudi 30 upotrebu sopstvenog jezika i upražnjavanja svoje kulture i religije 31 igru i slobodno vreme 32 zaštitu od rada koji je štetan po tvoje zdravlje ili obrazovanje 33 zaštitu od uzimanja, pravljenja i trgovanja opasnim drogama 34 zaštitu od seksualnog zlostavljanja 35 zaštitu od otmice ili prodaje 36 zaštitu od bilo kog vida iskorišćavanja	37 zaštitu od okrutnog kažnjavanja ili mučenja. Ne smeju da te šalju u zatvor sa odraslima 38 zaštitu od slanja u vojsku ili učestvovanja u ratu pre petnaeste godine. Ako se nađeš u ratnom okruženju, moraju te zaštititi 39 pomoć u oporavku od povreda, zanemarivanja ili zlostavljanja 40 pomoć u pravnoj zaštiti, kao i uvažavanje tvog uzrasta, ukoliko su te optužili da si u sukobu sa zakonom 41 sva prava po zakonima tvoje ili drugih zemalja koje ti pružaju veća prava od ovih 42 Svi treba da poznaju prava iz ove Konvencije, kako deca tako i odrasli, a vlade država dužne su da upoznaju ljude o njima		

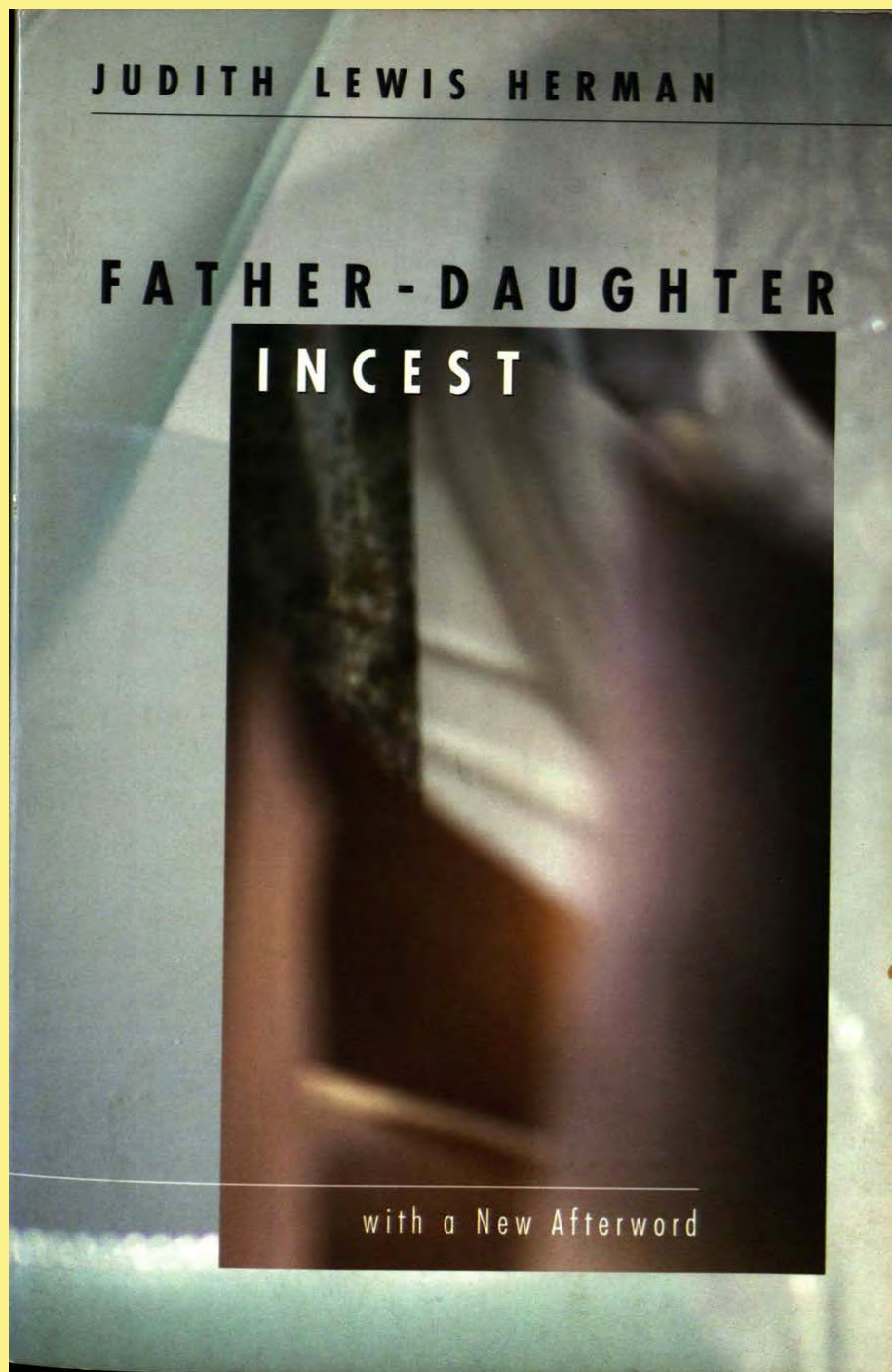

Svet po meri dece - Save the Children UK (kliknite)

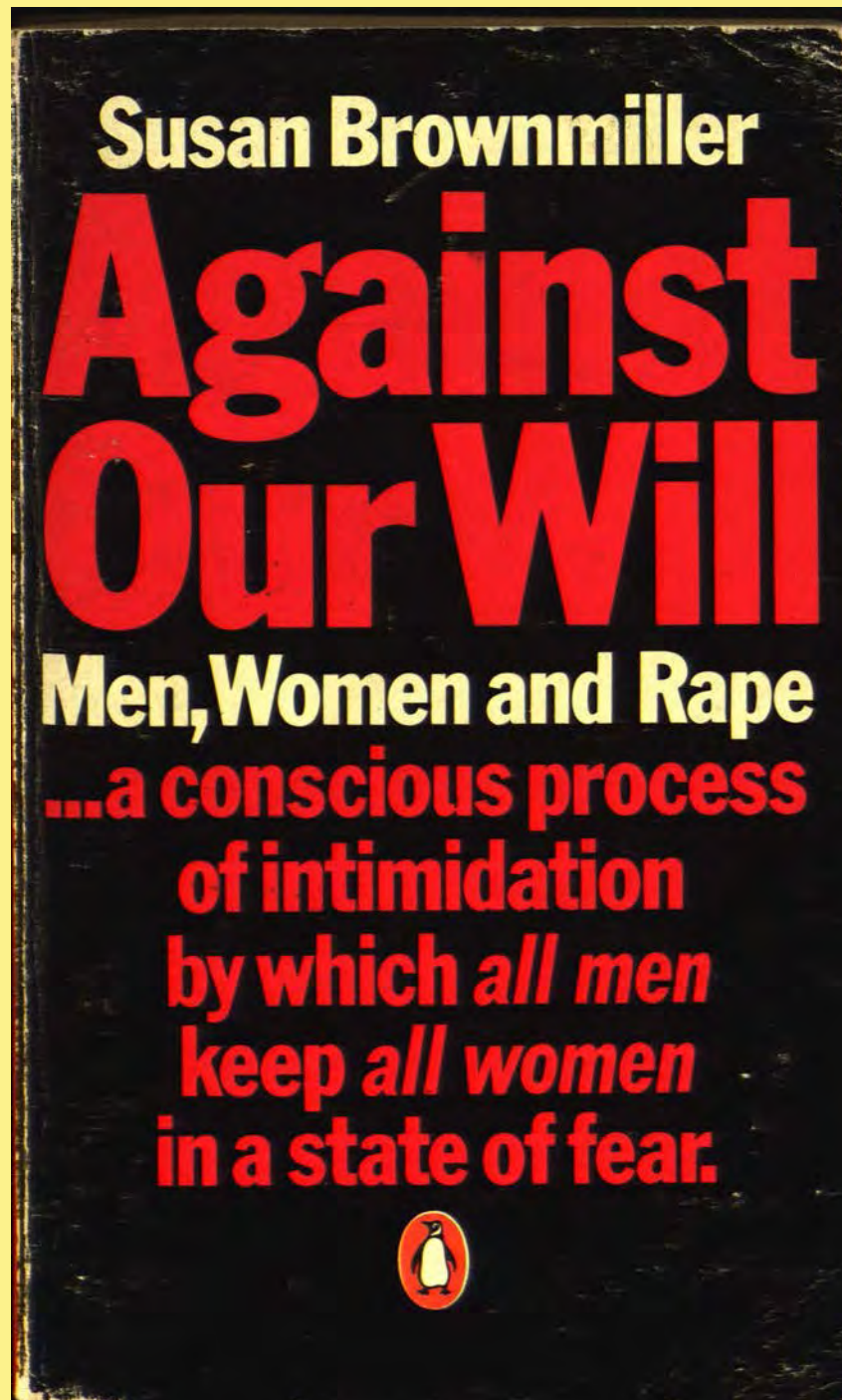

Klasici / Classics

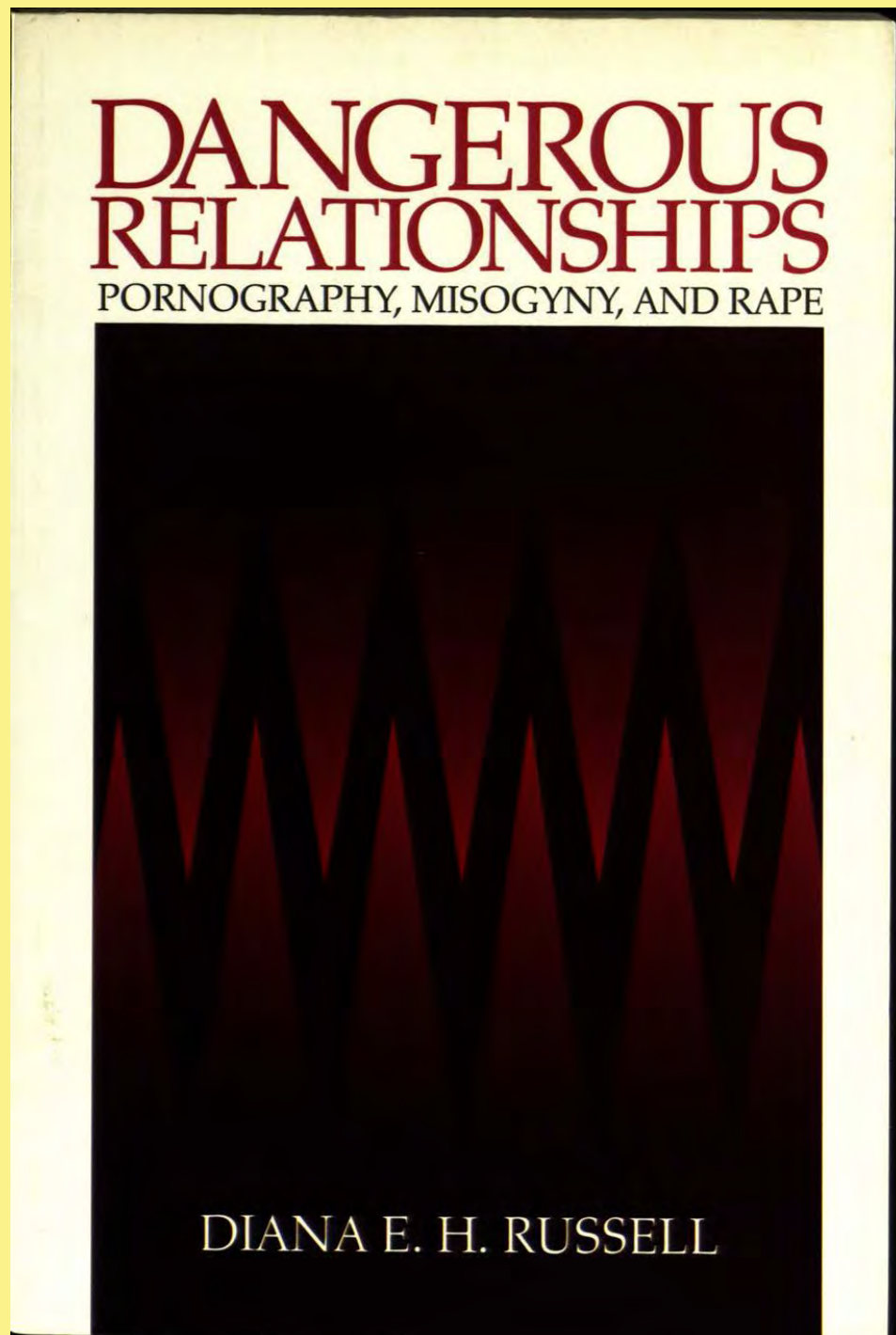
Father - Daughter Incest, Judith Lewis Herman (kliknite)

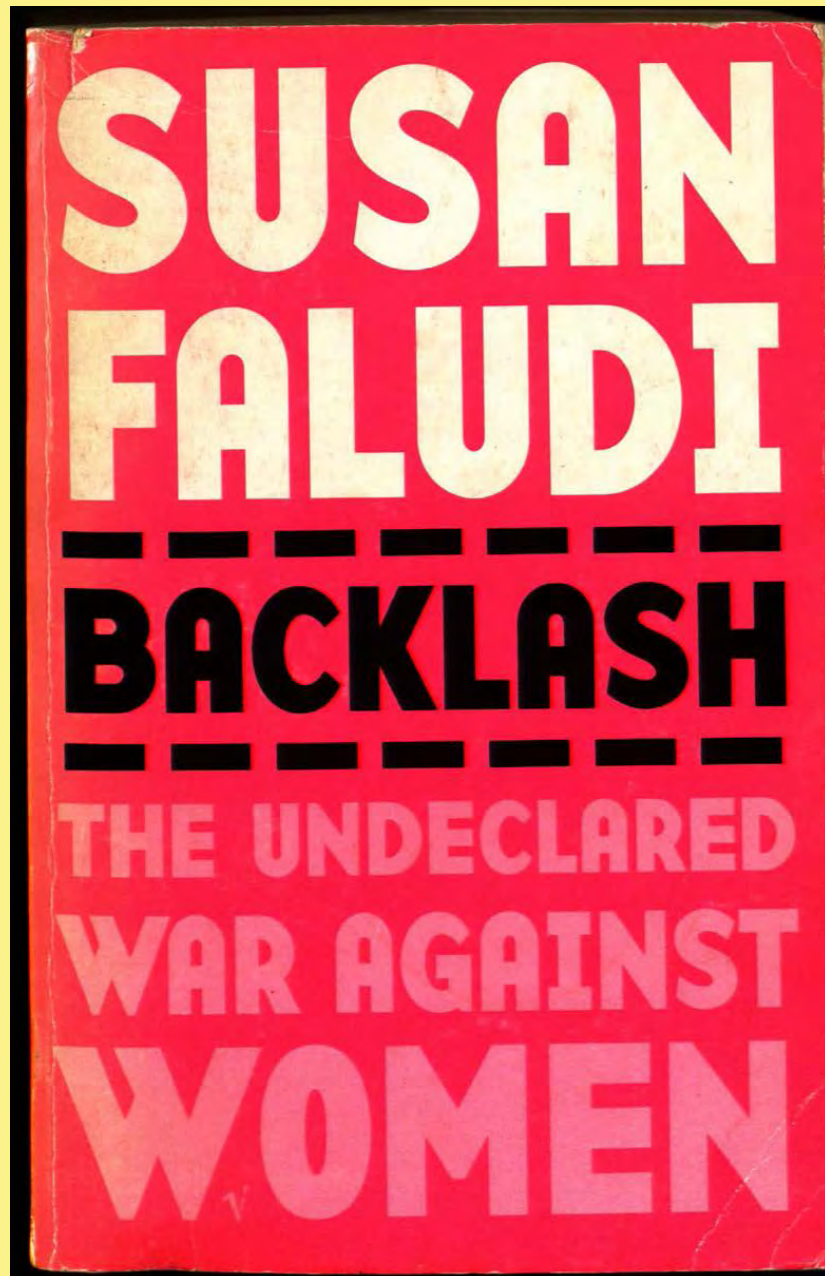
Against Our Will - Men, Women and Rape, Susan Brownmiller (kliknite)

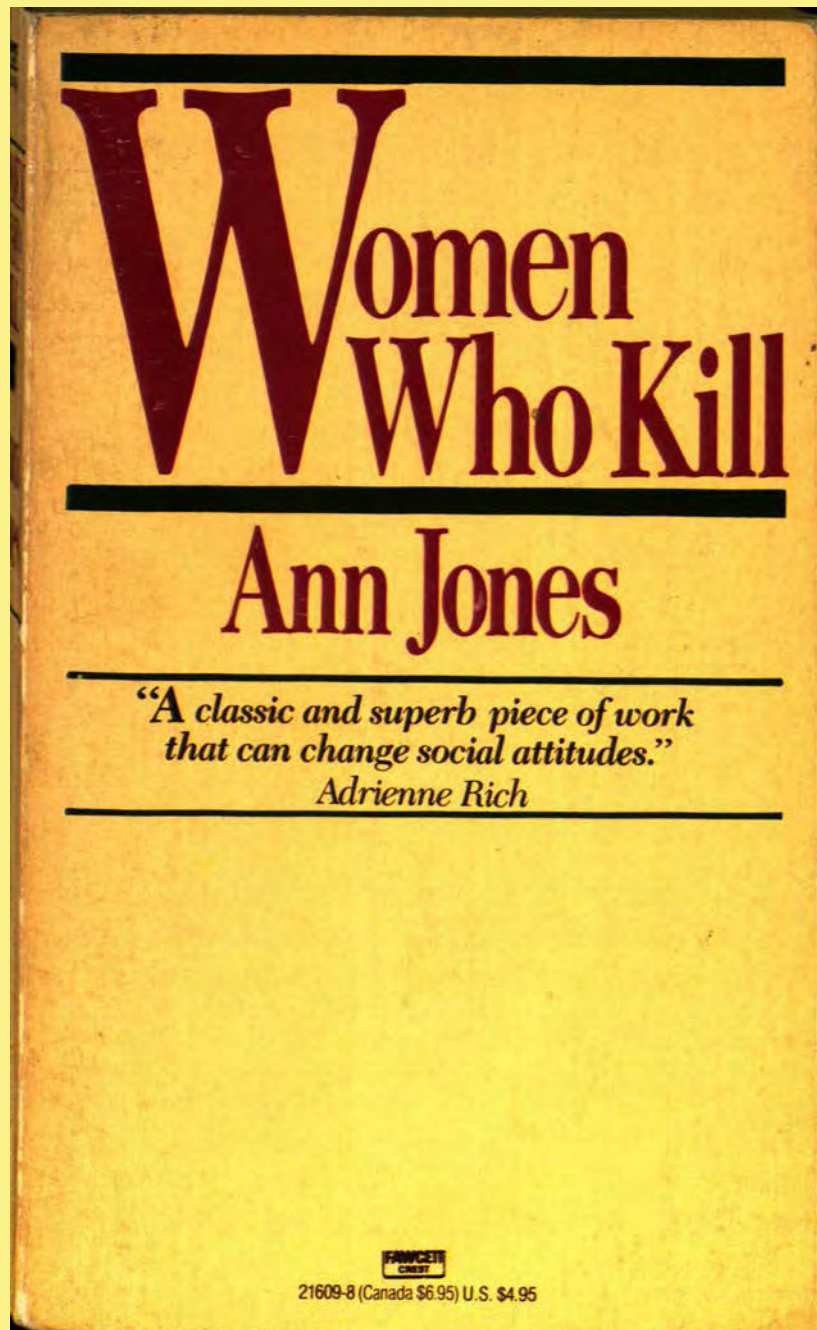
Dangerous Relationship -
Pornography, Misogyny and Rape, Dianne E.H. Russel (kliknite)

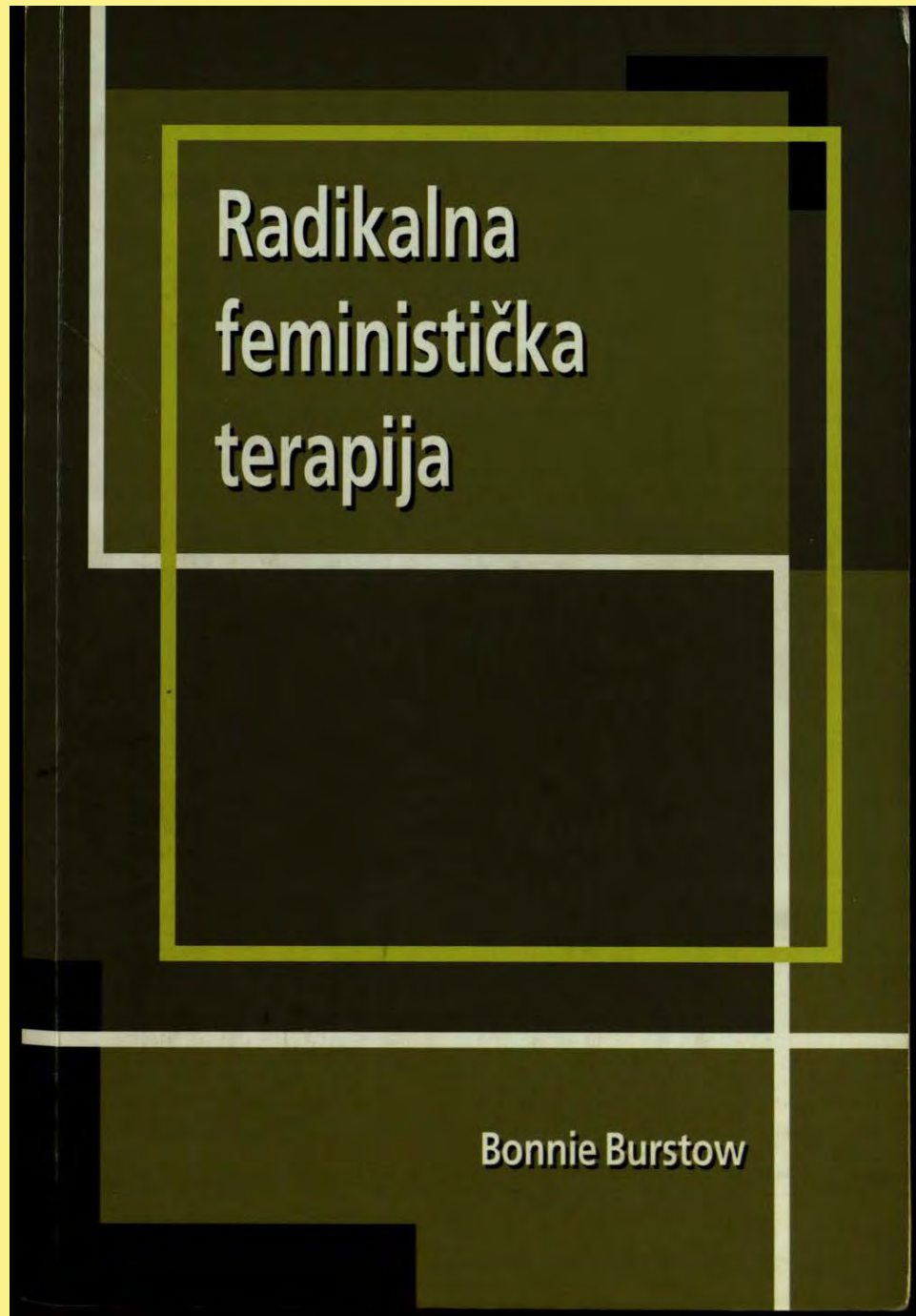
Backlash - The Undeclared War Against Women, Susan Faludi (kliknite)

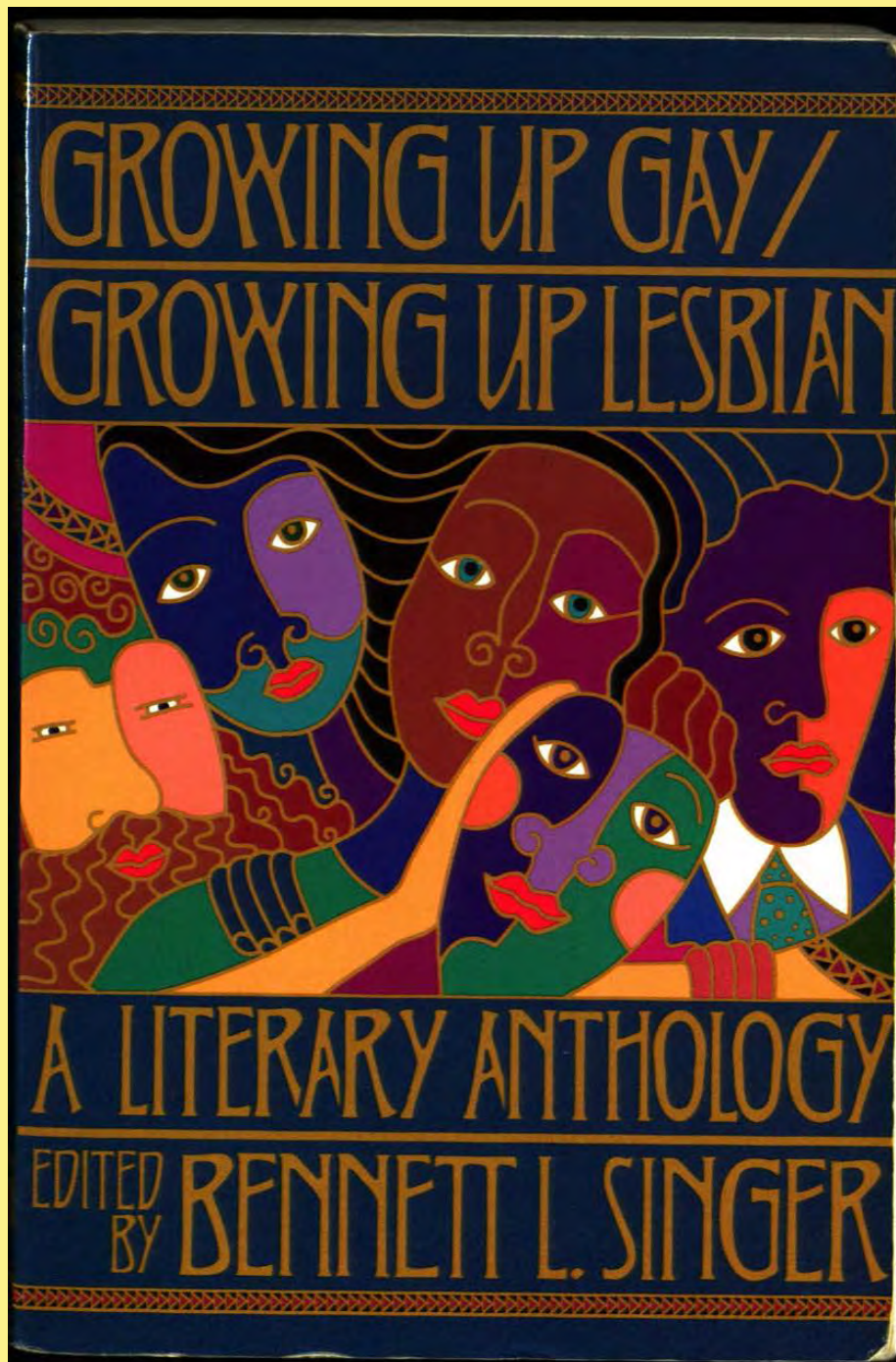
Women Who Kill, Ann Jones (kliknite)

Radikalna Feministička Terapija, Bonnie Burstow (kliknite)

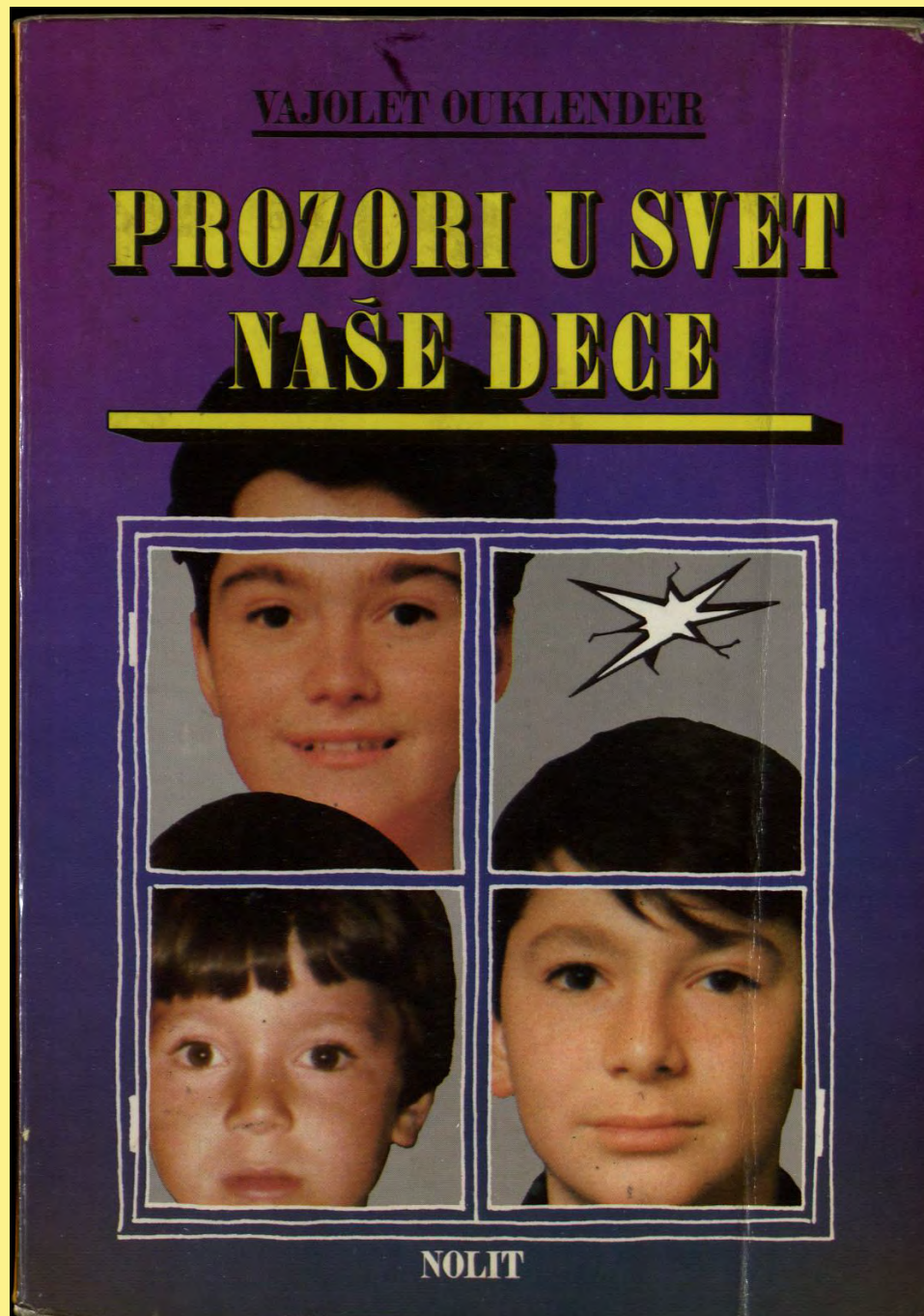

Growing Up Gay Growing Up Lesbian -
A Literary Anthology, edited by Bennett L. Singer (kliknite)

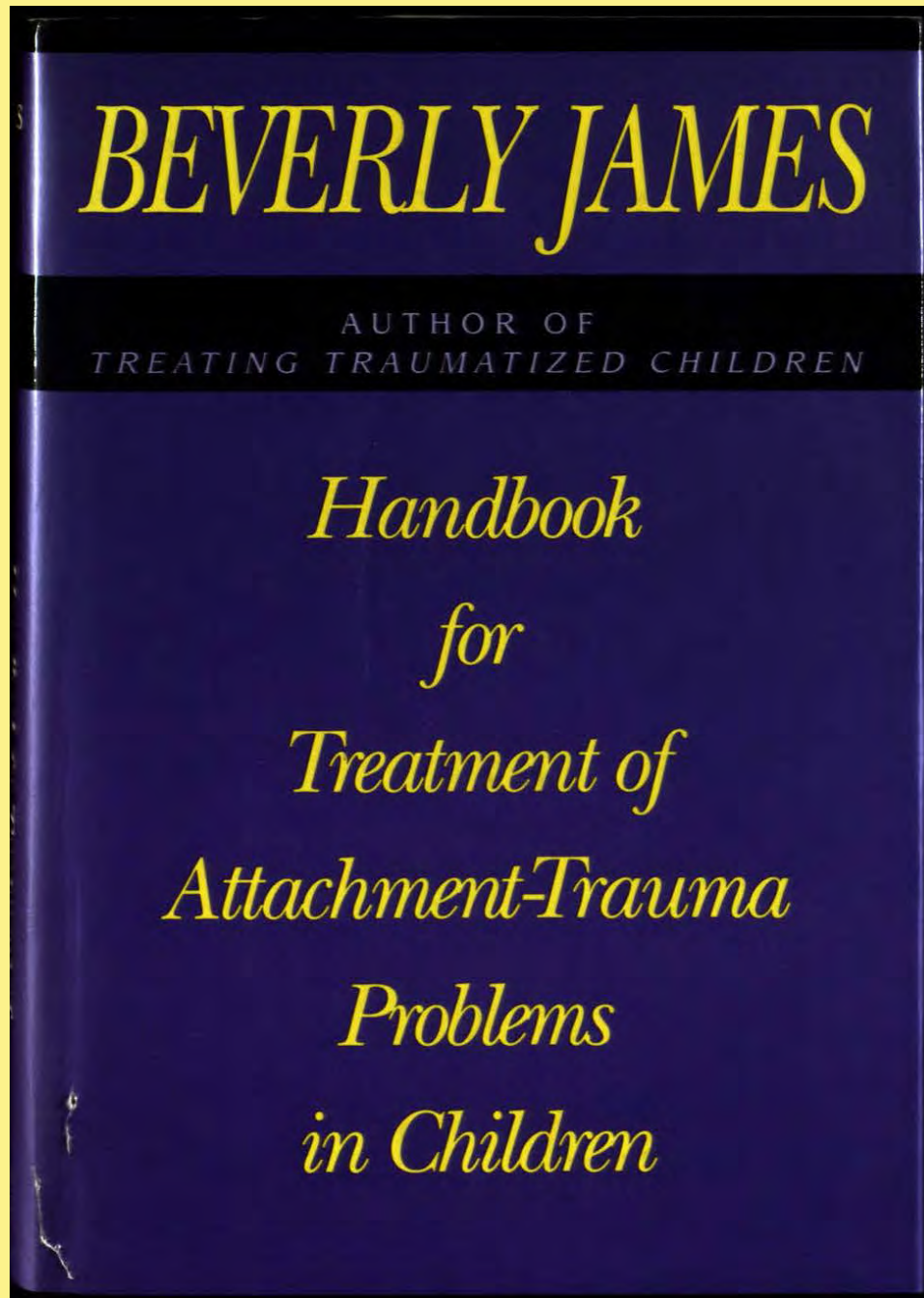

Još važnih knjiga! / More Amazingly Important Books!

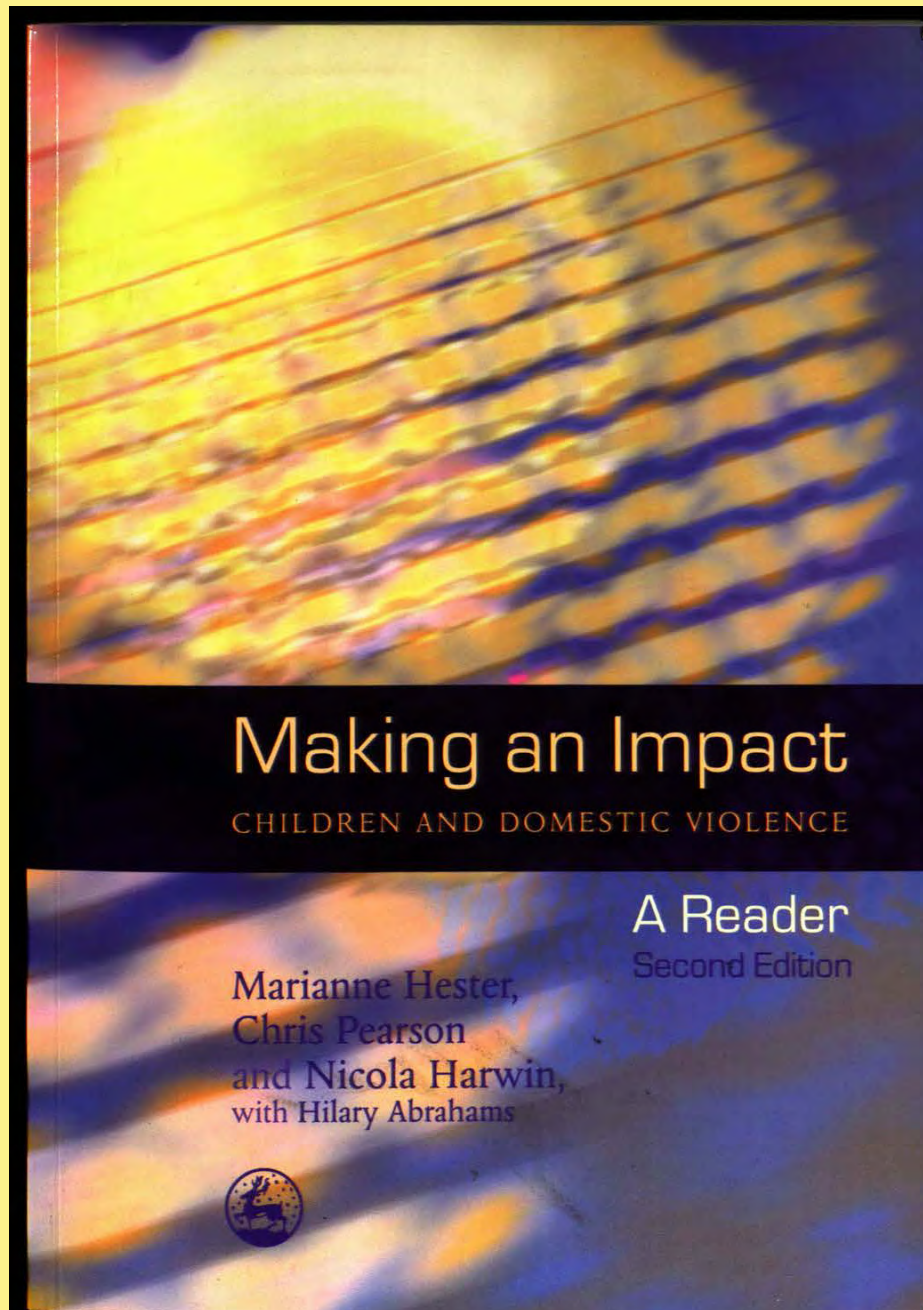
Prozor u svet naše dece - Violet Ouklander (kliknite)

Handbook for Treatment of Attachment - Trauma Problems in Children, Beverly James (kliknite)

Making an Impact - Children and Domestic Violence, Marriane Hester,
Chris Pearson and Nicola Harwin, with Hilaty Abrahams (kliknite)

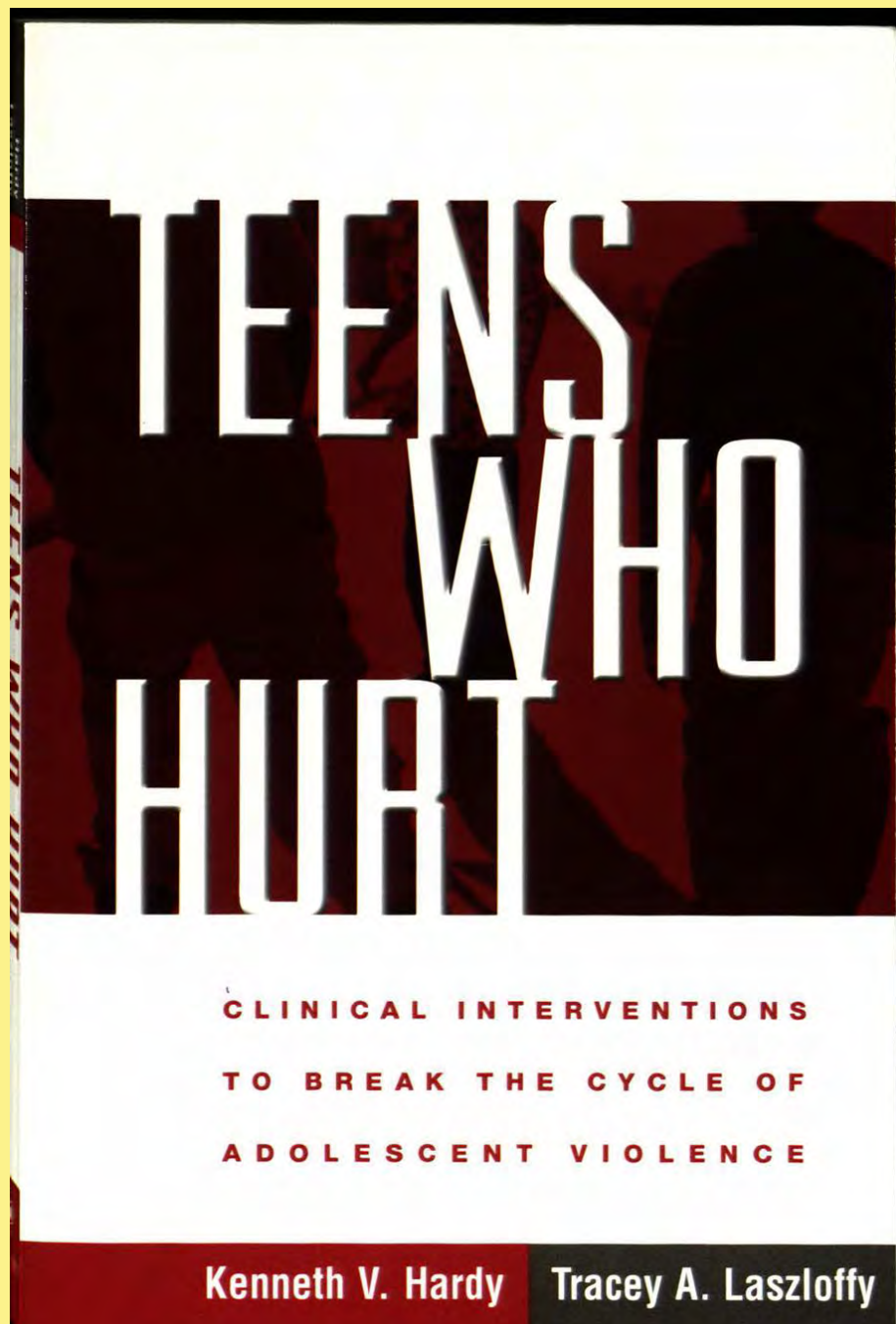

Da li su internet pričaonice bezbedna mesta - Pogled kroz internet prozor -
ASTRA (kliknite)

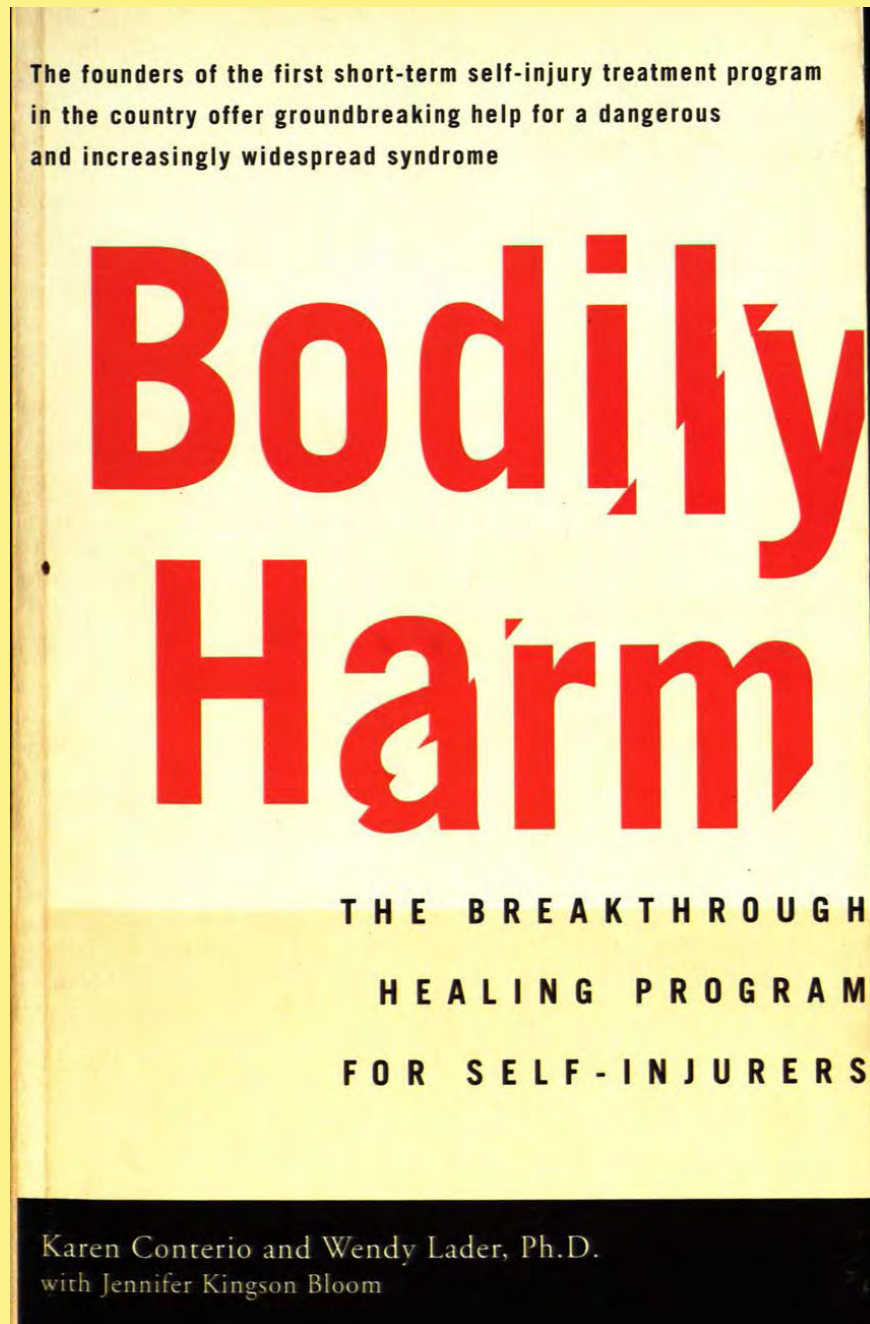
TRGOVINA LJUDIMA (DECOM)
POGLED KROZ INTERNET PROZOR

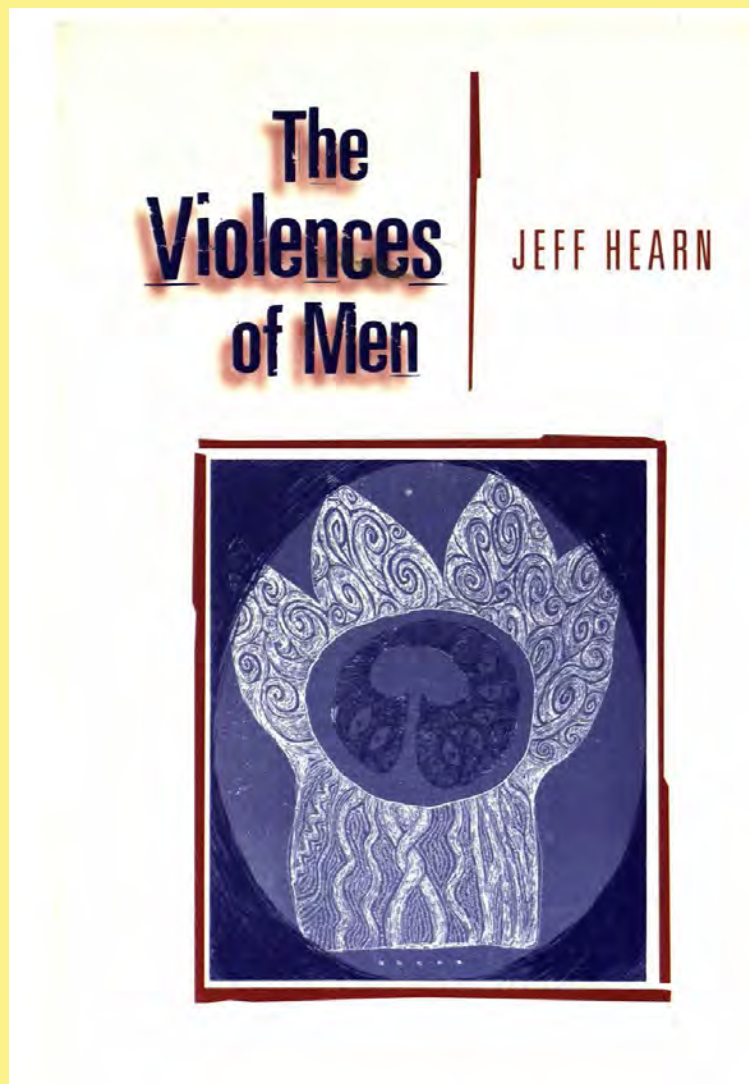
Teens Who Hurt - Clinical Interventions to Break the Cycle of Adolescent Violence, Kenneth V. Hardy, Tracey A. Laszloffy (kliknite)

Bodily Harm - The Breakthrough Program for Self-Injurers, Karen Conterio and Wendy Lader with Jennifer Kingson Bloom (kliknite)

The Violences of Men, Jeff Hearn (kliknite)

USKORO JOŠ KNJIGA U NAŠOJ BIBLIOTECI! / MORE TO FIND SOON!

